

ELŐFIZETÉS

HELYESEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 Első sorban hetente egyszer 30 fillér,
 minden további sorban 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. m.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szerda, december 13.

Mai számunk főbb közleményei:

Nincs érdeklődés a földmívelési vita iránt.
 Dinamitos aranytoivajok
 Izraelita közsegkerületi közgyűlés Aradon.
 Hogyan parkirozzuk az ótemetőt?
 A Rihliczky-család bünszövetkezete.
 Nyomában az aradi postarablónak.
 Debrecen és Pozsony teljes egyeteme.
 Tarkaságok.

A titokzatos Daimlerék.

Arad, december 12

Abban, ha valaki balek, nem az áldozat mértéke a kompromittáló, hanem a naivitás, amelyvel az ember másoknak felül. Ilyen röstelni való naivitással akarja a város — legalább a tanács és az előkészítő bizottságok javaslata szerint — a Daimler-Westinghouse-cégnek azt az óhaját teljesíteni, hogy az eddig megadott, nagymérvű támogatás után még a gyár mellett levő telkeket is ajándékba dobja nekik oda.

Tisztán látó emberek előtt annyival furesább ez az adakozó kedv, mert a gyár ép olyankor fordul Arad városához, amikor, ha az anyagi ügyeket az illendőség és az izlés szabályai kormányoznák, bujnia kellene előle. A Daimler-céggel való összeházasodás által a gyár a Wiener Bankverein zsebébe jut. Ez az intézet a már nem ismeretlen recipe szerint szokott bánni az érdekköre alá jutott iparvállalatokkal. Mindenekelőtt elértékeleníti a részvényeket, az alaptőke

lebélyegzése által, amint az itt is hamarosan be fog következni. A mikor a részvények ára a minimumra száll le, s a részvényesek, miután esztendőig hiába vannak osztalékot, a részvényeken többnyire tul is adnak, amelyek természetesen szintén a bank tárcájába jutnak, — akkor, a részvényesek elvesztett pénzének romjain épül a bank kitünő üzlete. A mikor a csak kevés is hozzáértő emberek előtt is világos, hogy ez a sors, ez a kikerülhetetlen bizonyosság vár Arad város háromszázezer korona értékű részvényére is, akkor el lehet csodálkozni azon: — és ilyenkor a gyár még kér valamit a várostól? S a csodálkozás a repülőgépek rekordjainak magasságára nőhet, a mikor ezt kell kérdezni: és a város olyan — az olvasó illessze be szabad választása szerint a jelzőt ide, — hogy ezt a kérelmet teljesíteni akarja?

Azt mondhatná valaki: hiszen nem olyan kolosszális áldozat az a bizonyos telek és aztán nem is egészen ingyen adják, hogy ha már a város eddig elment a támogatásban, tovább el ne mehetne? Nem tudjuk, hogy a város javainak osztogatásában eljutottunk-e ehhez a léha felfogáshoz, de ha még olyan kevés értéket tulajdonitunk is a város ingatlanainak, ezt a telket akkor sem lehet nekik adni. Láttuk, hogy a városnak, a kivételes, nagy arányú támogatás ellenére, nincs beleszólása és döntő

szava ott, ahol a gyár jövőjéről van szó. Igaz, hogy a vállalat igazgatóságában egy helyet betölt, de ez egyáltalán nem ad hatalmat és befolyást arra, hogy a gyár részvénytársaságának különböző, ma előttünk ismeretlen és kiszámíthatatlan terveivel szemben a város érdekeit megóvja. Hiszen a város tudta és beleegyezése nélkül történt, hogy a gyár nagy összegű érdekeltséggel megalapította Budapesten az Autoforgalmi Részvénytársaságot, amely teljesen életképtelen vállalatnak bizonyosodott, a város nem tudott előre arról se, hogy a párisi Westinghouse-cég a maga részvényeit igen potom áron eladta Daimleréknek, illetve azok bankárjának, a Wiener Bankvereinnek. A jövőre nézve ép oly védtelen a város. Nem tehet az ellen, ha Daimlerék, a mi könnyen megeshetik, csak addig tartják fenn az aradi gyárat, amíg a helyi kedvezményeket és az állami szubvenciót kihasználják, azok lejártá után pedig megint egyszerű automobil-exportőrökké válnak.

Egyedül a telek kérdése az, amely akármilyen kicsinek látszik is, ami Arad városának némi fegyvere a vállalat szemben. Kis kérdésnek hiszik ezt, de úgy látszik, mégis nagy dolog ez; különben Daimlerék nem erőltetnék annyira a dolgot. Nem is tudjuk, miért akarják; egyelőre annyi bizonyos, hogy nem azért a célért,

Élet és halál.

Írta: dr. Irsai Artúrné.

Megint, megint! Ugyanaz a fájdalmas nyöszörgés volt ez, amely már hónapok óta éjjel-nappal a fülébe zugott. Különösen pedig éjjel. Ilyenkor fokozódtak a szegény beteg nő fájdalmai a türethetlenségig s csak a morfiumfeoskendő tudott neki rövid időre enyhülést adni.

Dalmár dr. fölkelte íróasztala mellől s a faliszekrényhez ment, hogy elővegye a csillapító mérget, amelyvel szerencsétlen feleségének a szenvedéseit megint néhány órára enyhíteni akarta.

Hány embert látott már, aki a konok betegség karmai közt fetregett; ama betegség karmai közt, amely ellen az orvosi tudomány nem talált semmit, hogy azt leküzdje! Hány embert látott már lassan, elháríthatatlanul, fájdalmak közt meghalni rákbetegségben! Hány betegégy előtt állt már s átkozta a tehetetlenségét, hogy gyógyítani nem tudott, enyhíteni is alig, sőt az engesztelő halált sem siettetette, mert ez tilalmas volt.

S most a végzet meglátogatta a feleségén: élete társán, akit annyi küzdelem után vezethetett oltárhoz. Tíz évi, kimondhatlan boldog házasság után ágyynak esett az asszony. Gyógyhelyeken, műtét termekben mindenhol együtt tették meg a kálváriautat, amelyen ez a konok betegség végighalad.

Most elérkeztek az utolsó etappe ra. He-

tekig, talán hónapokig tarthatott még ez a haláltusa. De feltartóztatni, vagy siettetni semmi sem tudta.

Siettetni sem? Most megint elérkezett ahoz a ponthoz, mely körül gondolatai az utóbbi időben makacsul forogtak.

Siettetni! Véget vetni! Megrövidíteni a gyötrelmet! Miért volt ez tilalmas? Miért kellett néznie, amint egy szeretett lény, aki menthetetlenül martalékkul esik a halálnak, kénytelen előbb iszonyuan viaskodni érte? A halál semmi! Elkerülhetlen vége az adott életidőnek. De a meghalás!... A borzalmas, kínos, darabonként való feloszlás, a megváltásért való küzdelem! Ez a haldokló élet, ez az élő meghalás!... Nem! Szörnyű volt ezt nézni!

Fájdalmas panasz riasztotta föl Dalmár drt. gondolatainak forzagából. Kezébe vette az üvegecskét és a fecskendő s a mellékszobába ment. Mechanikusan megmosta a kezét: azután az ágyhoz ment. A szegény beteg feléje nyujtotta összekulcsolt kezét.

— Frigyes, — szólt alig hallható hangon, — nem bírom tovább. Mikor lesz vége? Mondd, mikor?

Némán hajolt fölbe a férfi. Feltúrte az ingujját a sovány karon s hozzálátott, hogy a tüt a bőr alá szurja. Már rég lemondott arról, hogy vigasztaló szavakkal erősítse a nőt. Tudta, hogy ez a szegény teremtség már semmiben sem hitt, semmi sem remélt, hanem csak megváltásért esedett.

— Frigyes, szeretsz még?

Néma kézzorítás volt a válasz.

— Frigyes, ha szeretsz, ha szeretted, végezz!

Ijedten hökkent vissza a férfi. A nő a gondolatot talán az ő agyából vette ki? Elhárító kézmozdulatot tett.

— Emlékezz, miről beszélünk, amikor említéted tétél nekem menthetlenül elvesztetkről, akiket kimondhatlan fájdalom gyötör. „Meg kellene engedni, hogy megváltásuk azok” — mondottad gyakran.

— Meg kellene engedni, — ismételte mechanikusan az orvos. — Meg kellene engedni!... De nem szabad.

— Szabad! Sőt meg kell tenned, — erősítette a beteg. — Ez csak kettőnk dolga. Ezt nekünk, kettőnknek kell elintéznünk!... Frigyes!... a hang éles sikoltássá vált, — nem szabad engedned, hogy így szenvedjek tovább. Nem bírom! Légy irgalmas, az égre kérlek. A sok jó órára hivatkozom, melyet nekem köszönhetsz. Most ródd le háládat! Váltás meg!

Némán fordult el az orvos. Ne lássa az asszony, milyen harc dul benne. Ne lássa, hogy igazat ad neki s hogy ő sem ismer forróbb vágyat, mint azt, hogy megváltassa, s hogy még sincs ereje tultenni magát törvényen, hagyományon!

Kitalálta-e a haldokló nő, hogy miért fordult el, vagy a makacs, az utolsó megoldásra való óhaj okozta e, de hangja keményebb, parancsolóbb lett.

amit bevallanak, tudniillik, hogy a telekre jelzálogos bekebelezés mellett pénzt szerezzenek. Mert a nagy Bankvereinnál, ha több százezer koronával finanszíroz egy vállalatot, nem lehet elsőrendű kérdés, hogy néhány holdnyi telekre jelzálogos fedezetet kapjon. A telekkel egyéb a szándék az, hogy a város ezt előre nem tudhatja, kétszeres ok lehet, a bizalmatlanságra és nyomósan indokolhatja azt, hogy a kért telket Arad ne adja egészen át Daimleréknak.

A polgármester a gyáralapító bizottságban a kérelem teljesítése mellett szólalt föl. Mi elismerjük a polgármester jóhiszeműségét s méltányoljuk az ő meggyőződéssel vallott álláspontját, bizonyára őt ragadja magával legjobban az a szempont, hogy egy aradi, nehezen megszerzett ipartelep fejlődését, megmaradását minél inkább megkönnyítsék. De az az áldozat, amit Daimlerék most, ismételtén, a várostól kívánnak, messze túlhaladja a pártfogásnak, az iparfejlesztésnek, a jóakaratsnak azt a mértékét, amelylyel valamely város egy gyárral szemben elmehet. Még azt se bánnók, ha a város eddigi jószívűsége árán egy nagy bank jó üzletet csinál; de olyat már nem lehet kívánni, aminek teljesítése után az nevetne rajtunk legjobban, aki most a legkomolyabb képpel fordul hozzánk az újabb adományért.

Két hónapos indemnitás. Budapestről jelentik: A költségvetés tárgyalásának egyre elhúzódó irányzatával szemben a kormány elhatározta, hogy indemnitással fordul a képviselőházhoz. Az erről szóló javaslatot Lukács László pénzügyminiszter holnap szerdán, vagy legkésőbb csütörtökön terjeszti a képviselőház elé. A kormány ezuttal két hónapi provizóriumot kér az országgyűléstől. A pénzügyminiszter ez ügyben ma délelőtt hosszasan tárgyal a munkapárt vezetőférfiaival, Vojnich István báróval és Dániel Gáborral. Az indemnitás-javas-

lat tárgyalásának megkezdését hétfőre tervezik, amint ezt kormánykörökben beszéltek.

A miniszterelnök hazatér szabadságáról. Budapestről jelentik: Kúen-Hédervár Károly gróf miniszterelnök mint munkapárti körökben beszéltek, pénteken este érkezik meg Szemmeringből, illetve Bécsből, ahol előzetesen audiencián jelenik meg a király előtt. Szintén munkapárti forrásból származik az a hír is, hogy a miniszterelnök szombaton fog felelni Apponyi Albert grófnak a Konrad ügyben tett interpellációjára, amely elé politikai körökben élénk érdeklődéssel néznek.

Nincs érdeklődés a földmívelési vita iránt.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, december 12.

Oly rendkívüli érdektelenség mellett ült össze a képviselőház a mai ülésre, hogy az elnökek a legszigorubb eszközöz kellett nyulnia: nyomban az ülés elején katalógust olvastatott, mivel a teremben mindössze husz képviselő volt együtt. A félórás nevsorolvasás alatt azután összegyűltek annyian, hogy a tanácskozást meg lehetett kezdeni, s a Ház folytathatta a földmívelési költségvetés általános vitáját.

Az ülésen Návay Lajos elnökölt. Az ülés megnyitása után, mivel a teremben nincsenek együtt a képviselők tanácskozási képes számában, az elnök elrendeli a katalógus fölolvását. Az összehívásnál negyvennél több képviselőt talált a teremben.

Elnök föl hívja a képviselőket, hogy pontosabban és nagyobb számmal jelenjenek meg az üléseken, a tanácskozási képesség érdekében. Az elnöki jelentések után

Béóihy László kereskedelmi miniszter bemutatja az iparfelügyelők évi jelentését és több vicinális vasut engedélyezéséről szóló jelentését. Ezután következett a földmívelési költségvetés általános tárgyalásának folytatása.

Krolopp Hugó azt kívánja, hogy már az alsófokú népoktatásban s az ismétlődő tanfolyamokon is mezőgazdasági oktatásban részesítsék a tanulókat. Sárgei az önálló gazdasági iskoláról szóló törvényjavaslat benyújtását. Egészseges agrárpolitikának csak a megfelelő szak-

tudás lehet az alapja. A közép- és az alsóbb osztályok gyermekeit az intenzív gazdálkodni tudásra kellene ránevelni, hogy ne forduljanak a lateiner pályára. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés jobbról.)

Juriga Nándor ugyancsak a gazdasági szakoktatás fontosságát fejtegeti. Földmívelési kamara felállítását kívánja. Az agrárpolitika terén is egyenlő elbánást kér a nemzetiségiéik számára. A költségvetést nem fogadja el.

Haydin Imre a felvidék nyomoruságos gazdasági viszonyaira hívja föl a miniszter figyelmét. A felvidéki akció határozottabb folytatását kívánja. Kéri a miniszter intézkedését a felvidéki, különösen a vágvölgyi erdőirtás megakadályozására. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés a jobboldalon.)

Polónyi Géza a magyar földművesnép érdekeinek erősebb fölkarolásáról beszél. Azt kívánja azután, hogy a földmívelési miniszter felügyelete alatt álló nagyobb pénzalap létesíttessék, amely sporteszközök szolgálna. Erre a célra a totalizátorok és a bukmeke-vállalatoknak megadóztatása volna a legalkalmasabb. A magyar sportélet az utóbbi időben nagyot lendült, a legközelebbi olimpiáok egyike Budapesten lesz, erre a nemzetközi mérkőzésre elő kell készülni. (Helyeslés a baloldalon.)

Cserny Károly a mezőgazdasági hivatalgy szervezését ajánlja, olyan módon, hogy a mezőgazda lehetően közvetítés nélkül, tehát egészen juthasson kölcsönpénzhez. Szükségessé tartja a gazdasági felügyelői intézmény újraszervezését. Végül a miniszter figyelmébe ajánlja a Lajta szabályozásának ügyét.

Bernath Béla kifogásolja, hogy a telepítési és parcellázási javaslat még mindig nincs a Ház előtt. Ehez a javaslatához a magyarságnak, főképp a legnagyobb földművelőelemnek életérdekei fűződnek. Az ingó jelzáloghitel intézményét mielőbb meg kell alkotni, a mi különösen a szőlőbirtokosság érdeke volna.

Solymosy Ödön báró rámutat arra, hogy az 1908. évi bortörvény tönkre tette bortereskedelmünket. Ennek oka az, hogy az 1907. évi osztrák bortörvény nem azonos szövege a miénkkel. Kéri a minisztert, hogy hasson oda, hogy valamilyen reformmáltassék ez a kérdés. A költségvetést elfogadja.

Elnök ezután az általános vitát bezárja és jelenti, hogy Serényi Béla gróf földmívelési miniszter kéri, hogy beszédét a legközelebbi ülésen mondhasssa el. A Ház erre az engedélyt megadta, mire az elnök a holnapi ülés napirendjének megállapítása után az ülést 3/3 órakor bezárta.

— Frigyes! Azt hiszed, kérdeznél, kérdeznél, ha még mozdulni tudnék? De tehetetlen vagyok. Szenvednem, tűrnöm kell.

Görösök zokogás szakította félbe szavait.

— Nem bírom, Frigyes! Oly kimondhatatlanul szenvedek!

Ekkor a férfi hirtelen megfordult. Egy szempillantást vetett a nőre, aki fájdalommal vonaglott. Határozott kifejezést öltöttek a szemei s kemény barázdák jelent meg homlokán.

Kezébe vette az éjjeli szekrényen álló poharat s cseppről cseppre beleöntötte a megváltó folyadékot. Azután a vánkosa alá tette karját: föl emelte az asszony fejét s a poharat ajkához tette. Mohón itta meg az a halálhozó italt. Azután visszahanyatlott, míg szeme a férje pillantását kereste. De ez kikerülte azt. Az ágy szélére ült; megfogta a lesóványodott kezét s némán homlokát ráncolva nézett a földre.

A beteg elaludt. Lassan, észrevétlenül vált lélegzetvétele csöndesebbé, ritkábbá. A gyötrelmes kifejezés letűnt az arcáról s tért adott a nyugalmasnak. A kéz, mely a férj kezében pihent, nehezebbé lett, mindig nehezebbé... A lélegzet kihagyó, akadozó... Rövid hörgés... Befejtetett...

A temetésnek vége volt. Az utóbbi napok foratagában minden elmerült, ami tiszta eszméletet dr. Dalmár még megőrizhetett. A halottól való bucsu, s rokonok látogatása, a temetésre vonatkozó intézkedések; mindez szürke, sávarodott, kábító kaos volt.

Most végre egyedül volt az elárvult lakásban. Magára maradt fájdalommal, gondolataival. Kényszerítette magát, hogy az utóbbi napok borzalmait átgondolja. Kényszerítette magát, hogy emlékezzék az utolsó órára, a nyögésre, könyörgésre, a lelki tusára és végül a fájdalommal elmulásra. S most először kísérelte meg, hogy számoljon magával tettőért.

Igazság és igazságtalanság! Szavak! Pusztasavak! Szenvedés és megváltás! Fakumok! Nem! Ő magát fölmentette. Nem a gyöngyöses pihánata volt az, amikor a betegnek ányújtotta a morfiomodátot. Az erőnek pillanata volt. Leküzdötte magát; leküzdött parancsokat, szabályokat, előítéleteket, hamis tételeket. Az égnek néz! A nő elpihent? meg volt váltva. Hála annak, hogy ő leküzdötte magát.

Az orvos leült íróasztala mellé.

— Dolgozni, dolgozni! — gondolta — hadd kábítsam el magamat; hadd merüljek el! Csak arra nem szabad gondolnom, ami volt és ami már nincs.

A fájdalmat meg akarta fojtani; tul akarta kiabálni, különben erőt vesz rajta...

Mechanikusan, de azzal az óhajjal, hogy gondolatait eltérítse, belemerült a levelezés vizsgálatába. Rendezkedett, félretett, de gondolatai kiszáltak a temetőbe s visszatértek a halálos ágyhoz, hogy újra az utolsó válsághoz jusson.

— Amit gyógyítani nem tudunk, azt meg kell váltanunk. Ezt a hatalmat kezünkbe kell vennünk. Miért gyötörjük a teremtést az utolsó pillanatig? Szofizmak, amelyek a cinizmust

takarják s amelyekkel a védtelenek kinjait nézzük, ahelyett, hogy azokat megrovidítsuk.

Rápillantott egy külföldi hírlapra. A címszalagon egy barátjának kézírását ismerte fel, akivel levelezésben állt. Letépte a szalagot, felbontotta az újságot s egy cikket látott, melyet barátja kék ceruzával jelölt meg.

„Egy rákbeteg nő csodálatos gyógyulása.” Ez volt a cím. A cikk egy rákban szenvedő nő utolsó stádiumáról számolt be. A beteg nő állapota, jóllehet már a felosztáshoz közel volt, hirtelen javulni kezdett s hónapok óta látszólag, vagy valóban meg is gyógyult. Ezért írta barátja: „Bátorság, barátom! Látod: még történnek csodák!”

Az orvos homlokát nagy verejtékcseppek lepték el. Ujra, meg újra elolvasta a tudósítást s hirtelen borzalmának tűnt föl előtte az, amit tett. Felugrott ülőhelyéről s rohanva járt fel-alá a szobában. De minden szögletben a haldokló asszony képét látta, amint alva tért örök pihenőre; hallotta akadozó lélegzetét s olybá tűnt föl előtte, mintha a kékülő ajkak ezt mondanák: „Gyilkos!”

És feléje hangzik az éles kiáltás:

— Gyilkos, gyilkos!

És „Gyilkos!”-t ketyegett az óra és „Gyilkos!”-t mondott hirtelen és világosan saját lelkiismerete.

— Az ég szerelmére, megőrülök! Ez az örült történet még megtébolyt!

De újra és ismételtén elolvasta ezt a történetet olvasta hajnalhasadáig s reggel a szolgál Dalmár dr.-t átlított halántékkal találta íróasztala előtt.

Izraelita

községkerületi közgyűlés Aradon

— Tanácskozás az autonómiáról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12.

A kongresszusi alapon álló izraeliták XXIII. egyházi kerülete ma délelőtt tartotta kerületi közgyűlését Aradon, az izraelita fiúiskola dísztermében. A közgyűlésen, amelyet *Sternthal* Salamon elnök vezetett, a kerületi képviselők nemcsak Aradról, hanem Temesvárról, Lugosról stb. nagy számmal vettek részt.

A közgyűlés első tárgya az elnöki jelentés volt, amelyet *Kümmelheim Armin* kerületi jegyző, akit a közgyűlés megnyitása után kerületi főjegyzővé választottak meg, állított össze és olvasott föl. A jelentés kiterjedt a kerület izraelita anyakönyvvezetőinek, tanítóinak, iskoláinak szerzett segélyeknek és az Izraelita Patronage Egylet munkásságának ismertetésén kívül annak a nagy küzdelemnek vázolására, amely 1896. óta folytat a kongresszusi alapon álló zsidóság az önkormányzati jog teljes kiépítéséért. Ennek akadályai az ugynevezett ortodoxok akadékoskodása, akik minden békeki-sérletet visszautasítanak, pedig a kormányok csak az epységes magyar zsidóságnak hajlandók autonómiát adni. A kerületi gyűlés az elnökség javaslatára mindamellett a Központi Izraelita Iroda munkásságában bízva annak a reményének adott kifejezést, hogy az egységes szervezet kiépítése, a teljes autonómia a közel jövőben meglesz.

Az elnökség és kerületi előjáróság man dátuma lejártával lelépett és így a közgyűlés tisztújítást tartott. Általános lelkesedéssel választották meg újból elnöké *Sternthal* Salomont és alelnöké *Nemess Zsigmond* drt, akik meghatottan és hálásan köszönték meg a bizalmat. Ugyancsak egyhangulag választották meg az előjáróság tagjait, míg a választott kerületi bíróságot sorshuzás útján alkították meg. Az előjáróság tagjai lettek: *Berdach Henrik* dr. (Lugos), *Drechsler Miksa* dr. főrabbi (Temesvár), *Bles Armin* (Arad), *Fav Igoác* dr. (Temesvár), *Klein Dávid* (Temesvár), *Kümmelheim Armin* (Temesvár), *Lenke Manó* dr. főrabbi (Lugos), *Leopold Zsigmond* (Arad), *Szidon Adolf* dr. főrabbi (Versec), *Steinbárd Mór* dr. (Arad) és *Vágvölgyi Lajos* dr. főrabbi (Arad). Az előjárósági tagok közül pénztárosá *Klein Dávidot*, főjegyzővé *Kümmelheim Armint* választották meg. A kerületi bíróságnak, amelynek elnöke *Keppich Henrik* drt (Temesvár) alelnökévé *Recht Henriket* (Lugos) választották, tagjai a következők: *Kohn Rezső* dr., *Steiner Samu* (Borossebes) *Drechsler Miksa*, *Glauber Jakab*, *Vajda József*, *Kohn S. N.*, *Hajdu Frigyes* dr., *Messer Armin* (Pankota), *Gonda Ignác* dr., *Vágvölgyi Lajos* dr., *Lenke Manó* dr. és *Kohn Sándor*.

Ezután az indítványokat tárgyalták le. Fontosabb indítványokat tettek az elnökségen kívül *Drechsler Miksa* dr., a lugosi kerületi képviselők és *Somogyi Gyula* dr. — *Drechsler Miksa* dr. temesvári főrabbi indítványára a kerületi közgyűlés elhatározta, hogy a kongresszusi alapon álló zsidóság felekezeti jogviszonyainak rendezése és az autonómia elnyerése érdekében az Országos Központi Izraelita Irodához fordul, hogy az iroda elnöksége tegyen lépéseket ez irányban a kormánytól.

A lugosi kerületi képviselők indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy a kultuszminisztertől annak elrendelését kéri, hogy az izraelita tanítók fegyelmi ügyeibe, amelyet idáig a megyei közigazgatási bizottságok intéztek, belezárolási jogot nyerjenek a felekezeti hatóságok is.

Somogyi Gyula dr. igazgató pedig nem annyira konkrét indítvány formájában, mint megszívlelendő eszme gyanánt a javaslat-

tal járult a közgyűlés elé, hogy a hanyatló vallásosság terjesztésére és megerősítésére törekedjenek. A vallásos szellem oktatását különösen az izraelita nőknél hosszabb időre terjeszték ki, ezenkívül a héber nyelv, irodalom, történet és filozófia tanítására a nagyobb városokban — Aradon, Temesváron — külön héber tanfolyamokat rendezzenek. Lendületes szavakkal emlékeztet meg a judaizmus jelentőségéről, amelynek világtörténelmi nagy szerepe kétségbevonhatatlan.

Nemess Zsigmond dr. és *Drechsler Miksa* dr. felszólalásai után a vallásosság tudományos és népies mikénti terjesztését a kerületi közgyűlés a lelkészek bölcs belátására bízta.

Lenke Manó dr. főrabbi arra tett indítványt, hogy az 1848. XX. törvénycikk rendelkezéseit terjeszték ki a zsidóságra is, illetve ez iránt forduljanak fölirattal a miniszterhez.

A közgyűlés berekesztése előtt elhatározta, hogy a legközelebbi gyűlést a lugosi hitközség meghívására Lugoson tartják meg, hogy *Zichy János* kultuszminisztert táviratban üdvözljk és hogy az aradi hitközségnek a vendéglátásért köszönetet szavaznak.

VÁROS ÉS MEGYE.

A közgyűlés előkészítése. A tanács, mint általános választmány *Urbán Iván* főispán elnöklésével ma délelőtt ülést tartott, hogy a holnapi közgyűlés napirendjére kitűzött tárgyakhoz határozati javaslatát elkészítse. A legtöbb ügyet a bizottságok javaslataival viszi a közgyűlés elé a tanács. Leveszik a napirendről *Andrényi Károly* báró és társainak a belvárosi építkezések részére 18 évi állami és községi adómentességet kérő indítványát, mert az adóhivatásnak előbb el kell készítenie a belváros kataszteri térképét, amelyben pontosan ki legyen tüntetve, hogy tulajdonképpen melyik az az övezet, amelynek határain belül az említett városrész elterül. A vesztőhely földjeire megtartott árverés eredménye felett kér végleges döntést a tanács, mert *Jörger Károly* öthalmi gazdálkodó 1630 koronás ajánlatánál kedvezőbb árat ígért ma *Hámory László* dr., aki hajlandó 1680 koronát fizetni a föld holdjáért.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1911. évi december hó 13-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. A gazdasági széknek jelentése a zsigmondházi földeknek eladása iránt megtartott árverés tárgyában. A m. kir. belügyminiszter intézvénye, melylyel a törvényhatósági bizottságnak *Czukur László* fatelep ügyében hozott határozatot megsemmisíti. A gazdasági szék betérjeszi az 1912-ben szükséges üveg neműek költsége, irogép kellekek, világító anyag és festék anyag szállítása iránt megtartott árlejtés eredményéről felvett jegyzőkönyvet. *Pankotán Arsz* lovasrendőr kérvénye szolgálat közben elhullott lova helyett egy más lónak beszerzésére szükséges 150 korona segély tárgyában. *Nádudvari Antal* aradi lakos által emelt épületre kért községi adómentesség elutasítása tárgyában. *Nacht Viktor* kérvénye Sörház-utcai ingatlanának parcellázása és utcanyitása engedélyezése iránt. *Dr. Palágyi Jenő* kérvénye orvostudori oklevélének kihirdetése iránt. A tanács előterjesztése *Tanffy Mária* községi polgári leányiskolai tanítónő nyugdíjaztatása tárgyában. A „Magyar automobil Részvénytársaság Westinghouse Rendszer” kérvénye a részére tulajdonjoggal már átengedett ingatlanra bekebelezett a telekkönyvi korlátozás törlesztésének — a négyeszőelőként 8 korona összesen 83648 kor. vételár lefizetése ellenében — engedélyezése iránt. A gyáralapító bizottságnak előterjesztése iparfejlesztés tervezet elkészítése tárgyában.

Dinamitos aranytolvajok.

— Harc a brádi bánya tárnáiban. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Brád, december 12.

Amióta a Rudai 12 Apostol bányatársulat brádi bányáiban a legszigorubb ellenőrzéssel és felügyelettel megakadályozták a régebben nagy-mérveket öltött aranytolvajlást és a bányamunkások részére lehetetlenné vált az aranyrögöknek kicsempészése, a bánya aranytermelése váratlanul megnövekedett. Az az arany mennyiség, amely éveken át a goccsok kezén át tűnt el, most a bányatulajdonosok birtokában marad. Hozzájárult még ehhez az a körülmény is, hogy új és gazdag aranyereket találtak. A dus aranytermés hónapoként fokozódik. Az elmúlt hónapban már 305 kilogramm tiszta aranyat termelt. Ez oly mennyiség, amely nemcsak a bányatársulat reményét multa felül, de csodálatba ejtette az erdélyi érchegeység összes bányavállalatait.

Természetes, hogy a dus aranytermés lázba hozta a környék lakosságát is s nem csoda, hogy a vidék aranytolvajainak kedve támadt a föld gyomrában leihető mérhetetlen kincsből szintén részt kaparítani. A rudai bánya muszári telepének mérnöke, *Sieber Adolf* már régebb idő óta észlelte, hogy a bányákat fosztogatják. Tegnap reggel névtelen levélben figyelmeztették a mérnököt, hogy öt muszári legény betörést tervez a bányába.

A mérnök erre szinleg eltávozott Muszárihól s kocsein a tíz kilométernyire levő valamári bányatelepre hajtatott. Este 7 órakor öt bányatisztviselővel leszállt a valamári tárnába s egy a rómaiak korából származó folyosón át a muszári telepre ment át. Vagy másfél órai gyaloglás után oda értek. Ott azután kettesével különféle irányban elhelyezkedtek s lesbe állva várták a betörők érkezését.

Éjfél felé járt már az idő, de a tolvajok nem mutatkoztak. Ekkor *Sieber Adolf* mérnök *Popper Ignác* bányatitkárral elhagyta leselőhelyét s felszállt a föld felszínére. Alig tettek néhány lépést, egy frissen vajt nyílást vettek észre, amely a *Henriette* tárnába vezetett. Nyomban visszasiettek a bányába s újra lesbe állottak. Főnevelésük helyesnek bizonyult. A betörők kötélfégesen ereszkedtek le a harminc méternyi mély tárnába s ebből a száz méternél mélyebb bányába szálltak le. Már munkához akartak látni, amikor a mécs fényénél észrevették *Sieber* és *Popper* alakját.

Az egyik betörő a kezében tartott dinamitbomba golyót meg akarta gyújtani, hogy a két embert elpusztítsa. A mérnök látva a veszedelmet, Browningját hirtelenül elsütötte, ami a betörőket annyira elremitette, hogy a dinamitot a földre ejtették, azután a sötét folyosókon át futásnak eredtek és csakhamar eltűntek üldözőik elől. *Sieber* hamar jelt adott a többi tisztviselőnek, akik a bánya kijáratát elállították.

A bánya telefonján értesítették a gurbárai csendőröket, akiknek segítségével azután reggel felé erős haru után sikerült a betörőket lefegyverezni és vasra verni. Öten voltak a betörők. Valamennyien forgópisztollyal és dinamit töltésekkel voltak felszerelve, amelyekkel üldözőiket akarták ártalmatlanná tenni. A betörők közt van a muszári községi bíró két fia is. Valamennyiüket a dévai ügyészség fogházába kísérték.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— 151
Nyomda	— 151

Debrecen és Pozsony teljes egyeteme.

(A közoktatási bizottság tárgyalása.)

Távirati tudósítás.

Budapest, december 12.

A második, illetve második és harmadik egyetem ügye, miután Zichy János kultuszminiszter a törvényjavaslatot beterjesztette, most már halad a törvényalkotás rendes útján. Biztosra vehető, hogy a két szerencsés város: Debrecen és Pozsony megkapja teljesen a négy-négykaru egyetemet és a kultuszminiszteri nyilatkozata már a negyedik egyetem helyét is kijelölte: Szegeden.

A képviselőház közoktatási bizottsága ma tárgyalta a Debrecenben és Pozsonyban felállítandó egyetemokről szóló törvényjavaslatot. A javaslatot Szüllő Géza előadó ismertette és kijelentette, hogy a Debrecenben felállítandó egyetemen is lesz orvosi fakultás. Hangsúlyozta a tanszabadság nagy jogát és kiemelte azt a módot, miként lehetne elérni azt, hogy a tanári kinevezéseknél csak elsőrendű tudósok alkalmaztassanak.

Mártonffy Márton rövid észrevétele után Sággy Gyula örömmel üdvözli a javaslatot, amely kulturális szempontból előnyös hatást fog előidézni. Súrgeti a Szegedi egyetem felállítását.

Lukács György kívánatosnak tartaná, hogy valamiképpen a középiskolai és elemi iskolai oktatás kérdése, úgy a felső oktatás ügye is mielőbb törvénnyel rendeztessék. A javaslatot elfogadja.

Apponyi Albert gróf nagy elismeréssel van a miniszter iránt, hogy eme rég óta váidó kérdést dülőre vitte és a városok megválasztását is szerencsésnek tartja. Kívánatosnak tartaná, ha a tanszabadság elvét mielőbb törvényileg állapítanák meg. A miniszter figyelmébe ajánlja, hogy a gazdasági kiképzést hozza kapcsolatba az egyetemmel.

Láng Lajos báró nemcsak a maga, hanem Bakonyi Samu és Tüdös János debreceni képviselőtársai nevében is kijelenti, hogy a javaslat indoklásának ama részét, amely az egyetemek fejlesztését 1912—1921-ig terjedő terminushoz köti, nem fogadhatják el és ama óhajának ad kifejezést, hogy mihelyt az előfeltételek meg vannak mindkét városban, az egyetemeket teljes, négy fakultással a legrövidebb idő alatt, de legkésőbb a javaslatban megállapított tíz esztendőn belül állítsa fel a kormány. Az egyetemek részére megállapított állami hozzájárulásokat pedig a két város közt egyenlő arányban osszák fel. A javaslat 2. § ába a következő szöveg felvételét javasolja: „A törvény életbeléptetés után a vallás és közoktatásiügyi miniszter által meghatározott időben a pozsonyi állami közoktatás és amennyiben időközben Debrecenben az egyetemi oktatás céljainak megfelelő közoktatás állíttatik fel és azt Debrecen városa az államnak ellenszolgáltatás nélkül rendelkezésre bocsátja úgy ezen kórházak, mint az illető egyetemek orvostudományi karának kiegészítő részei a miniszter tárcájába véteessenek át.”

Zichy János gróf kultuszminiszter a felmerült észrevételekre reflektálva kijelenti, hogy kezdettől fogva úgy kontemplálta a vidéki egyetemek felállítását, hogy a tárgyalás alatt levő javaslat csak kezdetét képezze a kérdés megvalósításának. A legközelebb felállítandó egyetem helyének megállapításánál Szeged város igényeit óhajta figyelembe venni. Debrecenben is óhajta orvostudományi kart létesíteni, de az időpontra nézve csak annyit mond-

hat, hogy mihelyt az egyetemi oktatás céljainak megfelelő közoktatás állít fel a város és azt az államnak ellenszolgáltatás nélkül felajánlja, az orvostudományi kar azonnal fel lesz állítható. Végül megjegyzi, hogy az állam részéről a két egyetemnek juttatott hozzájárulás egyenlő arányban lesz szétosztva.

A bizottság ezután a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

Hogyan parkirozzuk az ótemetőt?

(Közuti közlekedés. — Fényes világítás. — Játzóhelyek. — Sporttelep. — Vendéglő. — Vurstli.)

A napi kérdések között legsűrűbben talán az ótemető parkirozásának kérdését halljuk emlegetni s talán ép e felkapottság váltja ki a szokottnál nagyobb mértékben Arad fejlődésével és haladásával törődő polgártársainak figyelmét és nézetének hangoztatását. S bármennyire közzsájon forgó is ez a kérdés, szomorúan kell tapasztalnunk azt, hogy a megoldási mód egyoldalúságát mind mai napig alig vették észre s sehonnán sem merült fel annak a gondolatnak a propagálása, hogy a parkirozás a város közönségére közvetlen értékkel és hatással csak úgy és akkor lesz, ha abba a parkba beviszük a város lüktető életét, ha ott módot és alkalmat nyújtunk a városi életet élő közönségnek arra, hogy ott ne csak tüdejét üdítse a tiszta ósondus levegővel, de a lelkét is, testét is felüditse oly eszközökkel, amiket ma már egy kultúr város közönsége elvárhat és megkívánhat az ó városától.

A városi életet élő közönség üdülése és a munka utáni felfrissülése nem azonosítható a falu lakóinak ily irányú igényeivel. A város közönsége még ebben is életet, lüktető, vibráló, változatos szórakoztatást keres. Az óvatosan gondozott, virágágyakkal díszes parkokat, az ó egyhangú monoton, valljuk be őszintén, unalmas sétautsival kerüli a város közönsége, neki élet, mozgás, mozgalmas hely kell, ahol a szemén keresztül a lelkét is felvidítja. Ha nem így volna, ugyan miért róná a közönség az aszfalt korzó útját s miért engedi át az eleg szép parkjainkat a nyugdíjasok és a csecsemőket gondozó dajkáknak, avagy miért tartja távol magát a külföldben elég egészségtelen, nyirkos levegőjű liget sétautjaitól? Azért, mert vérében van már közönségünknek a városi élet vágyódása. Unalomba ölni pedig egy kultúrembernek még a pihenés percét sem szabad. Parkjaink, sétahelyeink, ligetünk pedig az unalmat öntik halomszámra s nem csoda, ha nem keressük fel, de futunk előlük.

És ilyen unalom öntő parkot tervez létesíteni a város drága pénzzel, mintegy 30000 korona befektetéssel az ótemető helyén, — csak azért, hogy a többi vidéki városok versenyében el ne maradjunk, hogy legyen egy 30—40 holdas parkunk nekünk is. Lesz igen, de amint nincs arányban ép az élettelenesség következtében a Baros- és Salac-park és a ligetlátogatók a város közönségének számával, úgy kihalt marad a létesítendő park olyannyira, mint ma, ha nem viszünk bele életet. Látogatni fogja azt néhány igen erős elhatározású s a csendet kereső sétáló, de távol fogja tartani attól magát a város nagy közönsége.

Hogy ez ne így legyen, hogy az a park szolgálja igazi hivatását, célját, hívom fel e cikk keretében az irányadó körök figyelmét a parkirozás kérdésének egy igen fontos és fájdalmat nagyon is agyonhallgatott részletére. Es ez semmi egyéb, mint az, hogy vigyük életet a parkba. Vigyük bele a város életkedvét, nyugugó, zombó megnyilatkozásait, hogy az azt felkereső szórakozás közben élvezze a szabad levegő áldásait, üdítő hatását. Az unalom helyett adjunk szórakozást a sétálóknak. A kultúr városi embernek napi munkája után a felfrissülést a szórakozás, ne a rideg unalom adja meg.

Részben ezt a célt, részben a testnevelés nagyon is fontos kérdését fogja szolgálni az Aradi Atlétikai Klub új elhelyezései s tudomásom szerint a legmodernebb kivitelbe tervezett sporttelepe. Ha valami életet ad ma is ennek a résznek, úgy az a Török Gábor utcai sporttelep, ahol nap nap után megfordulni látjuk városunk ifjúságát, vasárnaponként pedig a versenyek látogatása révén a szabadtéri sportokért lelkesedő városi közönséget. És

ennek a ma még kicsiny közönségnek kitörő éljenzései reszketednek meg vasárnapról-vasárnapra e városrész levegőjét.

Ma a telep egyszerű kivitelében is életet hozott e sétahelyre, életet a sport hívei révén. Akik a telepet látogatták, azok a környék üdítő hatását régen ismerik, nem érve alattuk a parkbizottság tagjait, kik között igen sokat találunk, aki e részét a városnak nem is ismeri.

Ha a sporttelep felépül a Kossuth-utcai részre oly imponáns méretekben, amint azt az Aradi Atlétikai Klub tervezi, akkor a park élete bizonyos mértékig máris biztosítva lesz. Ép ezért a városnak már a létesítendő park érdekében is érdeke a telep megteremtését e helyre szorgalmazni s töle telhető támogatásban részesíteni.

Ezzel azonban korántsem tettünk eleget az óssz-lakoságnak, mert hisz a sportolás is a közönségnek meg csak egy kis hányadát vonzza. Ide vonzani pedig kell a közönséget, mert különben csak a madaraknak fog az otthonul és üdülő helyül szolgálni. (Lehet, hogy a jómadaraknak.) E vonzásra találok én a magam részéről igen üdvösnök azt, hogy közvetlenül a létesítendő sporttelep mellé, esetleg magának az Aradi Atlétikai Klubnak engedjen át a város még egy félholdnyi területet, ahol a gyermekek játszótérét csinálná a klub, felszerelve azt lovacskaakkal, hintákkal, homokbuckákkal, szóval mindenféle szabadtéri gyermekjátékokkal, amint az kicsiben a Baros-park egy kis részében volt s ahol a gyermek-sereg szabadon kedvére játszat a nap barmely órájában. A gyermek és az ifjúság szórakozása mellett gondoskodjunk a felnőttek szórakozásáról.

A park jelleg megóvása mellett gazdaságon üzleti érzelkekkel létesítsen a város, vagy segítse a magánvállalkozást ahhoz, hogy amint a fővárosi Városligetben, Bácsben a Praterben mozi, variató, körhintá s tudja isten mi mindenféle mutatványos bódé nyújtson szórakozást nemcsak a vasárnap délutáni, hanem a naponként esti üdülést kereső közönségnek.

Egy nyitott, a sétányok között elhelyezett és olcsó vendéglő, tejszarnok mindmennyien zene-és szórakoztató dolgokkal csábítsák a közönséget a parkba, melynek eme részétől aztán kissé távolabb eső részen — hiszen van elég hely — legyen a csendesség, a nyugalom, enyhet adó rész azoknak, akik beteg szervezet vagy lélekkel a magányt, az unalmat keresik.

Mind ezek azonban varázsszal csak akkor bírnak, ha a park legelső sorban könnyen megközelíthető, ha a szórakozás után a közönség újabb fáradság nélkül tud hazatérni otthonába. Ehez pedig ót csakis a jó közlekedési eszközök juttatja.

Gondoskodnunk kell arról, hogy egy a Kossuth utca, mint a Boros Béni tér felől a park közlekedési eszközt nyerjen, ami az élővízcsatorna menten tervezett körutal és autóbussz körkocikkal igen azépen meg lesz oldható. Igen lényeges kelléke a park életképességének a világítás kérdése. A park esténkénti vilány árban kell hogy usszon, mert csak a világozság, a fény képes egy kultúrembert kielégíteni.

Ha nem tesszük meg ezeket, úgy siralmas parkjaink számát fogjuk csak szaporítani anélkül, hogy a közönséget odavezethetők.

ifj. Vas Gusztáv.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Januárban lesz a Zsilinszky-fiúk bűnpóra. Budapestről jelentik: A budapesti büntetőtörvényesek esküdttörvényesek a Zsilinszky fiúk bűnpörének főtárgyalását 1912. január 15 ére és a következő napokra tűzte ki. A főtárgyaláson Balogh György dr. büntetőtörvényeszeki elnök fog elnökölni.

§ Sikkasztó törvényeszeki irodaigazgató. Kassáról jelentik Sulyok Karoly törvényeszeki irodaigazgató sikkasztása ügyében ma volt a főtárgyalás. A bíróság Sulyokot egy évi börtönre ítélte.

§ Megbüntetett kereskedő. Rauch Rajmund és tarse aradi üvegkereskedő cég ez év augusztusában csödbe került. Az ügyesség a cég tulajdonosa, Rauch Rajmund ellen vétke bukás miatt vadat emelt kisebb szabálytalanságok miatt. Az aradi törvényeszek ma foglalkozott az ügyvel s miután bebizonyult, hogy Rauch Rajmund egyik hitelezője javára végrehajtást türt dacára annak, hogy a csödt nem kerülhette el, a vádiottat 30 korona penzbüntetésre ítélte.

Nyomában

az aradi postarablónak?

A nagyváradi postatanácsos nyilatkozata

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 12.

A Karolina-utcai posta vakmerő rablójának kézrekerítésére egy peronyi szünetelés nélkül a legszélesebb körű nyomozás folyik ugyan, de a büntett hihetetlen egyszerűségénél fogva óriási nehézségek árán sikerül majd, ha egyáltalában sikerül, elfogatása. A postarablás szokatlanúsága különbözteti meg csak a kormos arcu suhanc cselekményét a közönséges ridikülrablástól és csak az tudja, aki próbálkozott vele, hogy mennyivel nehezebb egy ridikültolvajt kinyomozni és elfogni, mint valamely nagyobb szabású gonoszított elkövetőjét.

A nyomozás nehézségei.

A nyomozás megindultakor azonnal kellett gondolni arra, hogy az utóbbi napokban elkövetett kisebb jelentőségű betörések és a postarablás valószínűleg egy kéztől erednek és lehetséges, hogy nem aradiak hajtották végre, mert a postarabló vakmerősége nem nagyobb mint az ostobasága. Az bizonyos, hogy a Karolina-utcai hivatalos helyiségben divó szokásokkal és viszonyokkal tisztában volt, de csak teljesen kezdő, ugynevezett „csoze” betörő határozhatja el magát arra, hogy behatol egy üvegfallal elzárt területre, ahol négy ember tartózkodik, habár nők is azok s figyelmen kívül hagyja azt a körülményt, hogy a hivatal bejáratául szolgáló ajtón bármely pillanatban beléphet valaki, akinek direkte a karjába szíthetett volna. A budai postarablás tettesei, öreg, fegyházviselt alakok, nem merészkedtek a rácsra túl, hanem revolverrel felfegyverkezve ijesztettek rá a pénzkezelő hivatalnoknőre és így birták rá arra, hogy a pénzt átadja nekik.

Magnehezíti a nyomozás munkáját az is, hogy a személyleírás nem jó. Ezzel különben mindig számol a nyomozó rendőr, mert tapasztalati tény az, hogy száz ember közül kettő sem tudja rövid megfigyelés után, pláne izgatott állapotban precízen elmondani, hogy mit látott és milyennek látta a vele szemben állót. A rablás elkövetése után alig egy fél óra múlva — mint megirtuk — megjelent a postahivatalban Green Nándor főkapitány és maga hallgatta ki azokat a hölgyeket, akik beszéltek és érintkeztek a tettesrel és egyikük sem tudta megmondani, vajon a ruhája milyen volt. Csak általánosságban jelezték, hogy gépészruhát viselt, felette kabátot, de hogy ez a kabát milyen színű volt, vajon téli, vagy nyári szövetből volt-e, arra nézve felvilágosítást senkitől sem kapott a rendőrség.

A kézrekerítésben igen fontos szerepet játszana annak a precíz megállapítása, vajon a tettes arca és kezei miért voltak kormosak, piszkosak, mert ha a kormozás mesterségesen történt és csak arra szolgált, hogy a nyomozó hatóságot félrevezesse, akkor egész más irányban kell kutatni, mert nincs kizárva, hogy nem a munkásosztályhoz tartozó egyén követte el a rablást, hanem lehet az uriember is, aki rafinériával, jó előre elkészítve és pontosan kiterelve mindent, hatolt be a postamesternő asztalához és lehet olyan ember, aki nem 4500 koronát akart rabolni, hanem ismerve a hivatal pénzforgalmát, valószínűleg az egész összegre utazott, ami tegnap huszonhatezer egy-néhány száz korona volt.

Az itt elmondottak igazságát bizonyítja az is, hogy már ma jelentkezett a rendőrségen egy tanu, aki egész határozottan azt állította, hogy ő látta a rablót a tett elkövetése előtt, de egész

határozottsággal állította azt is, hogy azon sárga ruha volt.

A rendőrség egész apparátusa a mai nap is munkában volt és minden legkisebb nyom után is a legnagyobb lelkiismeretességgel elindult, minden szálát behatóan megvizsgálta, de természetesen, hogy az eredményérdekében nem hozható a nyomozás minden részlete a nyilvánosságra. Nagyobb bűneseteknél a közönség is segítségére siet a hatóságnak és az hálásan is fogad minden figyelmeztetést, azonban csak azokat használja fel a maga céljaira, amelyek valóban hasznosnak mutatkoznak. Igen sokan jártak ma a rendőrségen és elmondottak sok olyan dolgot, amit eddig ott még nem tudtak, de ezeken a szolgálatokban több a jóakarát, mint a megbízhatóság. Az összes detektívek talpon vannak egész nap a városban járnak, Green főkapitány pedig ugyszólván a félországot behálózta táviratokkal, telefonértesítésekkel és írásbeli megkeresésekkel, úgy, hogy a tettes Aradról megszökhetett, messzire nem viheti a zsákmányát, mert minden vasuti állomáson, minden csendőrsőn figyelik.

Ma újra kihallgatta Szecepkovszky Teofil rendőrhadnagy Hajós Árpád gyógyszerész alkalmazottját, Dombi Jánost, aki utolsónak jelent meg a postahivatalban tegnap este, hogy csomagokat adjon fel. Körülbelül csak annyit tudott ma is mondani, mint amennyit tegnap első kihallgatása alkalmából s amit az Aradi Közlöny mai számában már meg is írt. Szerinte is kék gépészruhát viselt a tettes, 18—20 éves lehetett és a rablást hat óra előtt öt perccel követhette el.

Jelentkezett a rendőrségen Ecséri Pál aradi járásbírósi hivataloszolga, aki elmondotta, hogy öt óra ötvenöt perckor lépett a hivatalba, hogy leveleket adjon fel. Kivüle egy 13 év körüli fiu, továbbá a Hajós gyógyszerész laboránsa tartózkodott. A fiu levélbélyegzet vásárolt, majd pedig eltávozott s mikor ő ekkor megfordult a hivatalnoknő ablakai előtt, látta, hogy a postahelyiségben elhelyezett álló íróasztal mellett egy fémmunkás külsejű ember valamit ír egy noteszkönyvbe. Határozottan tudja, hogy egy könnyű, sárga színű kabát, vagy zubbony volt rajta, a fején lehajtott karmáju kalapot viselt. Nem viselkedett feltűnően, de azt megjegyezte, hogy az még ott maradt, miután ő eltávozott.

Beszélgetés a postatanácsossal.

Az Aradi Közlöny tudósítójának ma este Szücs József, posta- és távirtda tanácsos, a nagyváradi postaigazgatóság kiküldöttje a következőket mondotta:

— Azért jöttem Aradra, az aradi 1. számú postahivatal jelentésének vétele után, hogy a rablásról közvetlen információt szerezzek a rendőrségnél és a III. számú postahivatal személyzetének kihallgatása alapján. A rendőrségen csak annyit tudtam meg, amennyit a lapokból is olvastam ma reggel. Kihallgattam a postahivatalban alkalmazott hölgyeket, a postamesternőt és ezzel a munkával még nem készültem el, holnap folytatni fogom. Meg kellett vizsgálnom a hivatal pénzkezelését is, rovan-csolást tartottam, mert megállapítandó volt, vajon nem férközik e gyanu a kezeléshez. Kijelenthetem, hogy mindent a legnagyobb rendben találtam. Mindez azért történt, mert az igazgatóságnak állást kell foglalnia abban a kérdésben: vajon kit terhel felelősség az elrabolt összegért? Ha lényeges mulasztás történt, akkor a postamesternőnek a hiányt bizony meg kell térítenie. Természetesen minthogy a vizsgálat még nincs befejezve, pozitív nyilatkozatot erre nézve nem tehetek, de különben is elsőfokulag dönt csak az igazgatóság és bármi-

lyen legyen is az ítélete, hivatalból felterjesztendő az a kereskedelemügyi minisztériumhoz, ahol teljesen függetlenül mondják ki az utolsó szót.

— A postaigazgatóságot is leginkább az a kérdés érdekli, — folytatta a tanácsos — vajon miért volt módja a rablónak a közönség részére tilos és szabályaink szerint elzárt területnek kimondott, kezelő helyiségbe bejutnia? Ha az ajtó nyitva volt, akkor ez mulasztás. Annál inkább talba esik ez a körülmény, mert a hölgyek vallomása szerint észrevették, hogy a tettes a rablás elkövetése előtt már egy óra óta ott dödögött és se ki nem utasították, sem az ajtót be nem zárták. Egy másik rendelet be nem tartása tette lehetővé, hogy a rabló elmenekülhetett. Minden postahivatalban kötelező a vezető revolvert tartani. Még ha természetesen találom is, hogy a négy hölgy megijedt vagy megrettent a rabló vakmerő fellépése következtében, de azt hogy értelmezem, hogy lövés által nem akadályozták meg a menekülését, noha Borbély Rózsi hamarabb volt az utcán, mint a menekülő rabló és segítségért kiabált? Ha az ablakon át tessznek egykét revolver lövést, akkor is figyelmeztetnek az utcán járó kelőket a történetekre, lehetséges, hogy kézre lehetett volna keríteni a merénylőt. Mikor Varga Emilia postamesternőt megkérdeztem, hogy miért nincs a hivatalban revolver, azt felelte, hogy ez ideig nem félt, mert a hivatalos óráig, este hatig rendszeren zsufolva szokott lenni a helyiség és csak mióta az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár palotájában levő tőzsdében szintén van postagyűjtőhely, csappant meg az esti forgalom. Éjszakára sohasem marad pénz a hivatalban, mert hét órakor az egész napi bevételt beszállítják a főpostára.

Arra a kérdésre, vajon a postakincstár miért nem tart legalább egy férfi alkalmazottat az olyan ekszpozitúránál, amelyet nő vezet, azt felelte Szücs tanácsos, hogy az a szokás a szerződéses viszonyban levő hivataloknál, hogy mindig tisztára olyan személyzetet kap alkalmazást amilyen a vezető. Ha a nő, akkor ez csak nőket alkalmaz, ha férfi, akkor csak férfiakat.

— Utasítani fogjuk a postamesternőt, hogy fegyvert tartson a hivatalban, továbbá, megkeressük a rendőrséget, hogy legalább öttől hétig cirkáltasson a postahivatal körül egy rendőrszemet.

A megszökött postarabló.

— Nyomában a detektív. —

Ma éjszaka olyan fordulat állott be a nyomozásban, amely még pesszimiztikus elbirálás mellett is — és ilyenkor csak pesszimiztikusan szabad minden újabb részletet megítélni — azt látszik sejtetni, hogy a Karolina-utcai postarablás tettesének alighanem nyomába került az aradi rendőrség. Holnap délelőtt 10 órára teljes bizonyossággal tisztázva lesz, vajon az igazi tetteshez vezet-e az az út, amelyen ma éjszaka elindult a rendőrség, de míg nem érkezett távirat Aradra egy innen elutazott detektívtől, addig csak fenntartással állítható, hogy a helyes irányban folyik az újabb üldözés.

Mint megirtuk, az egész rendőri apparátus ma abban a környezetben kutatott, amelyből a szemtanúk állítása szerint a tettes kikerülhetett. Mikor e sorokat írjuk, Aradon biztos adat a rabló felől még nem jutott a rendőrség kezei közé, de nem is juthatott, mert az éjszaka folyamán szerzett más információk szerint a rabló már elhagyta a várost és Gyulafehérvárra utazott.

Ma este a késő órákban megjelent három

intelligensnek mondható iparossegéd a rendőrségen és izgatott hangon a szolgálattevő altisztnél az inspekciós tiszt iránt érdeklődtek.

— Egy perc késni való időnk sincs — mondották az őrmesternek — vezessen azonnal a tiszt ur elé, mert nekünk okvetlenül beszélni kell vele. Igen fontos ügy miatt keressük őt.

Vidéki Gusztáv ügyeletes rendőrtiszt éppen azzal volt elfoglalva, hogy a postarablás ügyében nyomozó rendőröközgek jelentését átvegye, amikor Bösörményi őrmester jelentette, hogy három fiatal ember óhajtott vele azonnal beszélni. Az iparossegédek nem is várva be a választ, az őrmester megett beléptek az ügyeletes tiszt szobájába és arra kérték most már magát Vidékit, hogy távolítsa el az ott levőket, mert bizalmasan akarnak vele közölni valamit. A rendőrtiszt ezt meg is tette és ekkor a következőket mondották a megjelentek, akiknek a nevét a rendőrség érhető okokból titokban tartja:

— Együtt lakunk mind a hárman a Karolina-utca 3. szám alatt egy öreg asszonynál, Nagy Rozáliánál. Négyen albrletben birunk tőle egy szobát. A negyedik Trucza Tódor kocsi fényező segéd. Lakatos segédek vagyunk, már hosszabb ideje dolgozunk Aradon. Mikor tegnap este nyolc órakor hazamentünk a lakásunkra, nem találtuk otthon szobatársunkat, aki máskor hat óra után rendszeren hazajött vacsorázni. Negyed kilenckor érkezett meg, felhevülten, izgatottan, bennünket alig köszöntve.

— De fene furán viselkedel — mondotta egyikünk nevetve — talán csak nem te raboltad ki a Karolina-utcai postahivatalt? Adhatnál nekünk is egy kis pénzt, elkelné karácsonyra.

— Van is ennek pénze — szolt közbe a háziasszonyunk — hisz öt órakor hazajött és én tőlem kért öt krajcárt, hogy kenyeret vegyen.

— Ezután még elbeszélgettünk a postarablásról, nem is vetettünk ügyet arra, hogy szobatársunk mogorva és szótalan. Majd nem sokára lefeküdtünk és ekkor az tűnt fel, hogy társunk valamit dugdos előlünk, majd pedig hirtelen a lepedő alá rejt. Még tréfálkozva rászólunk, hogy mégis csak te voltál a rabló és a pénzt dugdosod. Ő azonban letorkolt bennünket s mi tovább nem figyeltük. Éjszaka nem igen aludhatott, mert valahányszor valamelyikünk felébredt, őt is ébren találta. Reggel a szokott időben valamennyien munkába mentünk, el is felejtettük a postarablást. Mikor ma este hazamentünk, arról értesített bennünket a háziasszonyunk, hogy Trucza ma reggel kilépett a munkából, összepakolt, elbucszott tőle és azt mondta, hogy elutazik Aradról. Minthogy a lapokból a postarabló szemléleirását megtudtuk, azonnal gyanut fogtuk hirtelen elutazása miatt, továbbá a szemléleirás egyezése következtében. A háziasszony tanácsára idjöttünk, hogy ezekről a dolgokról a rendőrségnek jelentést tegyünk.

A fiatal emberek jelentését nyomban jegyzőkönyvbe vették és az adatok ellenőrzésére rögtön megtörtént minden intézkedés.

Megállapítást nyert, hogy az egyik gyorsvonattal csakugyan elutazott Aradról a szemléleirásnak megfelelő iparos munkás külsejű 13—20 év körüli Trucza, akinek izgatottsága a jegyváltás alkalmával a vasuti pénztárnoknőnek feltűnt és feltűnt az is, hogy a szerény ruházatu munkás II. oszt. gyorsvonati jegyet váltott Gyulafehérvárra. Megállapították azt is, hogy onnan, ahol a három munkás által gyanúsított egyén dolgozott, tegnap délután 5 órakor, tehát a munkaidő befejezte előtti órában eltávozott. Azt már a tegnap esti nyomozás alkal-

mával Borbély Mariska postatisztviselőnk elmondotta, hogy a postahivatalban a rablás előtt is ott üdögött fiatalember, egy tizfilléres bélyegget vásárolt tőle. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy ezt a tiz fillért a megszökött rabló háziasszonyától kérte kenyérre.

Ene gyanuokok alapján a rendőrség azonnal intézkedett, hogy a szökés utirányába eső valamennyi hatóság újból értesüljön a történetről, továbbá Valenta József detektív az alaposan gyanúsítható fiatalember után utazott és lehetséges, hogy már holnap reggel letartóztatja Gyulafehérvárról, és Aradra hozza.

A Ryhliczky-család bünszövetkezete.

— Uj szenzációk a negyedmillió bankcsalás ügyében. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 12.

Most, hogy lassanként elsimulnak a nagy bankcsalás hullámai, a szenzációk helyét a kritika és a megbeszélés foglalja el. Így utólag megtekintve, talán semmi zsenialitás nincs az egész esetben, sőt tulságos könnyű kezeléssel se vádolható meg a Kereskedelmi Bank. Ha a váitások Ribliczky kezén kellett keresztülmennie: akkor persze, hogy nem akadhatott fenn a leszámítási eljárás és persze, hogy kifizették a negyedmillió koronát. Mind, ami ezen túl van: inkább ügyetlenség a tettesek részéről. Itt maradtak, teljes három hónapig, holott el is mehettek volna, hiszen nagy idő állott a rendelkezésükre. Takarékbba tették a pénzt, tehát nem nyulhattak hozzá abban a percben, amikor már baj volt, amikor menekülni kellett volna. Ribliczky Zoltán, ugylátszik, kezdetől fogva gyanusan viselkedett, s noha egyetlen embert se kellett volna beavatnia, belevont és belekeverte egész családját a bűnygybe, úgy, hogy mint mára kiderül, valószínű családi tanács adta kezébe a revolvert. De ez az öngyilkosság valóban alkalmas lehetett volna arra, hogy egész más mederbe terelje az ügyet, hiszen a közvélemény máris felszisszent, hogy a kiméletlen nyomozás embereket kerget halálba.

A közvéleménynek nem volt igaza, mert Krecsányi detektívönököt, Sándor László kapitányt és az egész rendőrséget dicséret illeti meg azért a jó pszichológiáért, amelylyel tovább is kezében tartotta a helyes nyomozás szálát, minden érzelmi momentum ellenére is. Nyilván nehéz szemrehányásokat elhallgatni két napig, azzal az egyetlen megnyugtató tudattal: hátha mégis nekem van igazam? S valóban: nekik volt igazuk. S ha a rendőrség ugyanolyan okosan és ügyesen indul az eltűnt tetéstársra, a megszökött Bauer-Bajor után is, mint ahogy eddig kezelte az ügyet, akkor a Kereskedelmi Bank egész kára megtérül s mindössze néhány ezer korona differencia lesz az eltűnt és megkerült összeg között.

Hol van a másik bankcsaló?

A detektívek megállapították a megszökött Bauer-Bajor Lajosról, hogy szombaton éjjel az Andrásy-uti Brioni-kávéházban kártyázott s onnan éjjel után két órakor ment haza a lakására. Vasárnap reggel nyolc órakor ment el hazulról, azt mondván, hogy fürdőbe megy. E helyett azonban az Andrásy-uti Opera-kávéházban volt s ott megreggelizett. Távozóban beszélgetett a pincérral s azt mondta neki, hogy Abbáziába fog utazni.

Száznyolevan detektív keresi a főváros egész területén az ügynököt. Palágyi rendőr-

főfelügyelő pedig Abbáziába utazott. A család arcképét sok ezer példányban elkészítették és szétosztották.

Ma délben a főkapitányság értesítést kapott a brukt királyhidai határrendőrségtől, hogy tegnap déltán öt óra negyven perckor a Bics felé menő 4. számú gyorsvonaton láttak egy embert, akire teljesen ráillik a Bauer szemléleirása. A főkapitányság erre intézkedett, hogy ennek a vonatnak, amely ma déli két órakor érkezik a budapesti keleti pályaudvarra, egész kísérszemélyzetét hallgassák ki.

Bauer régóta készült a szökésre és lehet, hogy már Amerika felé vitorlázik. Egy hónappal ezelőtt az öcsöse, Bauer Endre, megjelent a Budapesti Vasuti Forgalmónál és valami üzlet után tudakozódott. Elmondta, hogy tönkrement és most új vállalkozásba kezd, a pénzt bátyjától kapja. Be is mutatta bátyját, a bankcsaló Bauer Lajost, a vállalat főtisztviselőjének, Tarján Árminnak. Hosszasan elbeszélgettek és Tarján elmondta, hogy már megfordult Amerikában is Bauer Lajos ekkor tudakozódni kezdett, hogyan lehet legkönnyebben kijutni Amerikába. Tarján azt a választ adta, hogy legjobb Hamburg felé utazni. Harmadosztályon gyerekjáték gyorsan, akadályok nélkül kijutni, mert a kivándorlási ügynökök elrejtik az utlevél nélküli utasokat.

Bauer budapesti lakását detektívek őzik. Piszkos, szegényes, kopott kis hónaposszoba, ahol a család százegynéhányezer koronával a zsebében lakott. Sajátja nem volt semmi a lakásban, csak egy kosarra való irás és egy csomó fénykép. Az egyik szekrényen a menyasszonya fotográfiája: Grósz Sárka képe. Grósz Sárka egy szép kis divatárus kisasszony, akinek két arcképét is megtalálták a lakásban. A lakás most már egészen üres. A detektívek mindent elvittek a lakásból. A család szobájában most már semmi sincs, ami rá emlékeztet, néhány cipő és viseit ruha és régi kalapok. Ezebet mindent elvittek. Több amerikai hajóstársaság prospektusát, amelyekből kitűnt, hogy Bauer Amerikát járt ember és hogy sokat foglalkozott az Amerikába való utazás tervével. Bauer saját fényképét is megtalálták és ez most a nyomozás egyik fontos eszköze.

A rendőrség dacára a lázas munkának, még a késő éjjeli órákig nem tudott Bauer Lajos nyomába jönni. A rendőrség abban a hiszemben van, hogy Bauer egyáltalán még el sem hagyta a várost és valahol Budapesten bujkál, de aligha fog a rendőrség kezei közül kisiklani.

A családok százakkal a takarékbba.

Mint ismeretes, még tegnap lefoglalták a Pesti Hazai Takarékpénztár erzsébetvárosi fiókjában Ribliczky Zoltán százharmincezer koronás betétjét. A család azt vallotta, hogy bűntársa valószínűleg Szolnokon egy bankban és Siklóson egy rokona lakásán rejtgette a pénzt. Ezért még tegnap elutazott Kerny Géza rendőrfogalmazó Szolnokra és Botár Béla kapitány Siklóra. Kerny ma azt jelentette, hogy a szolnoki iparosok, Kereskedők és Gazdák Bankja rt.-nél pénztáratban ráakadtak Bauer harmincezer koronás betétjére, amelyet O. K. jellegre (Orenstein és Koppel) helyezett el. Ezt az összeget vizsgálóbírói végzéssel letiltotta.

Érdekes különben, — hogy a család a szolnoki bankban elhelyezett pénzt ugyszólván tartaléknak tekintette, amint ez a szolnoki bank igazgatójának alábbi nyilatkozatából kiderül.

— Arra, hogy az O. K. jelzésre betett harmincezer koronát Kerny fogalmazó külön

lefoglalja, nem volt szükség, nem is került rá a sor. Bauer-Bajor ugyanis egy évre lekötötte az összeget, úgy, hogy egy éven belül ő maga sem kapta volna meg. S a szabályzat értelmében nem is lehet kiadni. A főkönyvi lapon azonban bevettük, hogy a harmincezer koronát bírói intézkedés nélkül, ítéleti végzés nélkül nem szabad kiadni s így Bauer Bajor természetesen nem fog hozzájutni.

Botár Béla kapitány ma szintén küldött jelentést Siklósról. E szerint Bauer nőrokonok lakásán, bár alaposan átkutatva, nem akadt rá a pénzre. Ellenben megtudta, hogy Bauer Lajos testvére, Bauer Endre, aki Nagykőrösről költözött október végén Siklóra, tízezer korona készpénzért kibérelte az ottani szállót. Amikor Botár megkérdezte, honnan vette ezt az összeget, megvallotta, hogy bátyja Lajos adta neki.

Solti Béla dr. rendőrfogalmazó jelentése ma délben két órakor érkezett meg Berettyóújfaluból. Ribliczky Zoltán ugyanis 7-8000 koronát küldött egy borítékban ottlakó Lajos nevű öccsének, aki takarékpénztári tisztviselő. Ribliczky Zoltán ezt a pénzt az Irányi utcában egy postahivatal szekrényébe dobta bele. Solti rendőrfogalmazó házkutatást tartott Ribliczky Lajos lakásán, meg is találta a borítékot, amelyben a pénzt küldték, a pénznek azonban semmi nyoma. Ugyazintén nincs meg az a levél sem, amely a pénzhez volt csatolva. Ribliczky Lajos azt vallja, hogy levelet kapott ugyan, de abban semmiféle pénz nem volt. Ribliczky Lajost egyelőre Berettyóújfaluban őrizet alá helyezték, mert viselkedését gyanusnak találták.

A Ribliczky-család halálra ítélte Zoltánt.

A Ribliczky ügy megdőbentő, szinte hihetetlen adata ez: Ribliczky Zoltán az anyja szemelátára lett öngyilkos, az egész család előzetes megbeszélésével és hozzájárulásával. Összeült az egész család és megbeszéltek, hogy mi a teendő. Ribliczky Zoltán mindent őszintén megvallott, Kázmér bátyja ajánlotta neki, hogy lője főbe magát. Ribliczky anyja helyeselte ezt és ugyanezt a tanácsot adta a fiának.

A rendőrségen tegnap este, mikor Krcsányi Kálmán maga elé idézte özvegy Ribliczkyt, az aszony folytonos ellentmondásokba keveredett. Késő éjszakáig vallatták Ribliczkyt és leányát s a kihallgatás egyre nagyobb valószínűségét adja annak a megdőbentő gyanunak, hogy Ribliczky bűnéről az egész család tudott.

Ribliczky Zoltán pénzét otthon egyik szekrényben rejtgette s mikor ezt a rejtékelyet már nem tartotta elég biztosnak. Erdes Emma nevű nővérének nevére helyezte el a Pesti Hazai Takarékpénztár erszobétvárosi fiókjában. A család kiderülése után, mikor már csak a halál volt az egyetlen menekülés, a szegény és a börtön elől egyenesen családi tanácskozáson határozták el, hogy Zoltánnak főbe kell lőnie magát.

Ma délelőtt újra kihallgatták a főkapitány-ságon Ribliczky Zoltán öccsét, Kázmért, aki megerősítette, hogy családi tanács előzte meg bátyja öngyilkos kísérletét. Amidőn látták, hogy a bizonyítékok nagyon terhelők Zoltánnak, ajánlották neki, hogy ölje meg magát. Előbb ő, majd az anyja is mondta Zoltánnak, hogy végezzen magával, legalább megmarad a becsülete s a pénz is a családnak.

Szombaton reggel elvette Ribliczky Zoltán a revolverét, de édesanyja azt mondta, hogy a kis rozsdás fegyver nem alkalmas az élet kioltására.

— Eredj le, szólt fiához, végy nagyobb revolvert.

Zoltán erre elment a Fack féle Rákóczi-úti vaskereskedésbe és vásárolt egy hétmilliméteres buldog-revolvert, azután visszament a lakására. Bement a kisebbik szobába s édesanyja a nagyobbik szoba küszöbéről nézte, mint lövi főbe magát a fia. A mikor eldőrdült a fegyver, még tíz percig várt és csak azután küldötte le kisebbik fiát, Gézát, hogy telefonozzon a mentőkért.

Sándor László kapitány ma a déli órákban a rabkórházban újra kihallgatta Ribliczky Zoltánt, aki megerősítette eddig tett vallomását. Főlemlítette, hogy ő öccsének, Kázmérnak nem akart szólni semmit a csalásról, de az őt valószínűleg rákényszerítette s mikor mindent elmondott volt az öccsének, az azonnal a főbelevést ajánlotta neki.

Tízezezer koronáért elárult testvér.

A Kereskedelmi Bankban történt csalás kiderítése mind érdekesebb részleteket hoz napfényre, amelyek az emberi lélekben lakozó csodás rejtelmeket tárják föl. Elmondjuk itt, mi módon sikerült a rendőrségnek Ribliczky Kázmért rábírnival vallomására. A jelenetek, amelyekben a raffinált fiatalember vallatása megtörtént, vetekszenek a bűnügyi regények e nemű legszenzációsabb fejezeteivel.

A rendőrség gyanuba fogta Ribliczky Kázmért, hogy tudott a csalásról. A fiu védekezett s a rendőrség nem egykönnyen birt vele. Őrizetbe helyezte, azután elloccsajtotta. Majd ismét befogta s vallatta szakadatlanul. Az utolsó jelenetnél, amelyen Kázmér végre vallott, jelen volt a rendőrségi személyeken kívül a Kereskedelmi Banknak egy főtisztviselője is.

A rendőrkapitány addig faggatta és szorongatta Kázmért, míg végre kioldotta belőle azt a vallomást, hogy tudott a csalásról. De, tette hozzá: nekem semmiféle részem nem volt benne.

A további vallatás során, amikor mind szorosabbra fonódott a hurok a nyaka körül, Ribliczky Kázmér így szólt:

— Jól van. De ismerem a büntetőtörvénykönyv ama szakaszát, amely jogot ad nekem arra, hogy testvérem ügyében a vallomást megtagadjam.

— Ehez joga van, felelt a kapitány, de... és tovább vallatta.

Ekkor következett a legdrámáibb fordulat.

— Hát legyen, mondotta Kázmér, — hát tudok mindent és vallani fogok. De mit kapok érte?

— Hát mit kér? — kérdezte a kapitány.

— A kicsalt összegnek tíz százalékát, — felelte Kázmér.

Itt közbeszólt a bank főtisztviselője:

— Ez sok!

Kázmér ránézett.

— Sokallja? Hát mit ad?

És itt valószínűleg alku kezdődött arról, hogy mit kér Kázmér s mit hajlandó a bank megbízottja adni a mindent föltáró vallomásért.

Végre megalkudtak abban, hogy tízezezer korona lesz Ribliczky Kázmér jutalma, ha elmondja mindazt, amit a csalásról tudott, vagyis, hogy Zoltán testvére miként és kinek a társaságában követte el a nagyszabású csalást. Így történt azután, hogy Kázmér elbeszélte, hogy igenis, a bankban alkalmazott testvére Bauer Bajor Lajossal együtt vitte végre a csalást, úgy a mint a lapok megírták.

De ez a jelenet eddig még nem íródott meg, mi örökítjük meg ezennel a pszichológusok számára.

Valószínű, hogy Ribliczky Zoltán már amugyeem menekült volna a hurokból, amelyet saját vigyázatlan, áruló cselekedetei szőttek köréje, de ez a tízezezer koronáért tett vallomás az édestestvér ellen jellemző Ribliczky Kázmérra.

Harmadik büntárs.

A rendőrséget a nyomozás eddigi adatai meggyőzték arról, hogy Ribliczkynek Baueron kívül egy harmadik büntársa is volt. A kutatás érdeke azonban megkívánja, hogy ennek a harmadik cinkostársnak a neve és foglalkozása egyelőre titokban maradjon. A legközelebbi órákban azonban lehetséges, hogy leleplezzék.

Nem vonják vissza a főljelentést.

A mai reggeli lapok azt írták, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatója, Weisz Fülöp, tegnap megjelent a rendőrségen és a bank nevében visszavonta a váltóhamisítás ügyében tett főljelentést.

Ma azután a banknál azt a főlvilágosítást adták, hogy a hiradás téves, a bank nem vonta vissza a főljelentést. Ribliczky Zoltán és Bauer Lajos ellen tehát nemcsak hivatalból folyik az eljárás, hanem a bank, igen helyesen, arra az állápontra helyezkedik, hogy a bűnös tisztviselőnek, ha mindjárt a bank alkalmazottja is, bűnhődnie kell. S amikor a bank ezzel példát akar statuálni, hogy nem hajlandó elnézéssel lenni vétkes alkalmazottja iránt, akkor egyuttal utját vágja annak is, hogy az ilyesféle túlzott jószívűség másokat is kötelességük megszégésére bátorítson.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szerda: Orfeusz az alvilágban, operett. (B. bérlet.)

Csütörtök: Kis gróf, operett. (C. bérlet.)

Péntek: Iglói diákok, operett. (A bérlet.)

Szombat: Élő halott, dráma. (Bemutató.)

(B. bérlet.)

* Kocián-est a színházban. Szenzációs művészeti eseménye lesz az aradi Nemzeti Színháznak december 28-án. Ezen a napon kezd meg Szendrey Mihály a színügyi bizottság által engedélyezett hangverseny-sorozatát, még pedig a legnagyobb élő hegedűművészek egyikevel, Kocián Jánosival. A világhíres virtuozt Eisner Maurice zongoraművész kíséri, ami ugyszólván kétszeres értéket ad a művészestélynek, mert a magyar származású Eisner, akinek Aradon igen közeli rokonai élnek, ma Amerika legkiválóbb zongoraművésze. Az eseményt jelentő estélyre a jegyek Gonda László pénztárosnál jegyezhetők elő.

* A Neogrády tárlatot ma a mester három új vásznával egészítették ki. Az új képek bizonyára nagy érdeklődést tognak kelteni.

* Az Aradi Autonom Katolikus Kör estélye. Az Autonom Katolikus Kör holnap, szerdán tartja negyedik előadó-estélyét az Iparosház dísztermében s hisszük, hogy ez az estély úgy az egyes előadások magas színvonala, mint a közönség érdeklődése tekintetében méltán sorakozik az előbbieket mellé. A változatos műsor ez alkalommal a következő: I. a) Haydin: Vonós négyes D dur (I. tétel.) b) Beethoven: „Andante cantabile (cou variacioni).” Előadják: Karhanek Ferenc, Eckhardt István, Kell Rezső és Műtermüller József. II. Kiss Menyhért dr. előadása: A modern irodalom és művészet elfajulásai. III. Gounod: „Repentir”, énekli: Weichhart Auróra énektanárnő, kisérli: Műtermüller Lengyel Erzsébet, Karhanek Ferenc és Műtermüller József, az Aradi zene-konzervatórium tanárai. IV. Vass József előadása: Elvek és tettek. Az előadás 5 órakor kezdődik s a terem a hideg időjárásra való tekintettel fűtve lesz.

* Manen Jan, a spanyol osodabegedüs január hatodikán tartja meg egyetlen hangversenyét. Jegyek előre válthatók Weisz Leónál. Telefon 230.

* A nagyherceg szeretője. Az Uránia-színház új slágerja egyike azon látványosságoknak, melyek hatása alól sokáig nem szabadulunk. Megismerkedünk ezen a képen a mindenféle szolgálatra kapható udvaronccal, aki boldog, ha fenséges gazdája intésére szolgáló módon engedelmessé lehet. Ez az udvaronc rontja meg a jobb sorra érdemes gárdistatiszt életét, akivel szinte erőszakos módon véteti el a herceg kimustrált szeretőjét. Két nagyon rokonszenves szereplője van ennek a regénynek, a főhadnagy és egy falusi kis leány, akik önzellenül, egymás fiatalágáért szeretik egymást és akik csak a hátsó órájában érzik igazán, hogy milyen könyörtelen volt hozzájuk a sors. A fenomenális kiállítású képet nagyon melegen ajánljuk a közönség figyelmébe. 175

* Asta Nielsen premiérje iránt, mely december hó 15 én lesz az Uránia-színházban, páratlan az érdeklődés. Az első napra már 300 jegyet váltottak meg. Előjegyzéseket elfogad az Uránia pénztára. 175

Frigyes Vilmos a danzigi szárműzetésben.

(Az egyszerű életű német trónörökös pár) távirati tudósítás.

Berlin, december 12.

Külföldi ujságok igen sokat foglalkoznak mostanában a német trónörökös-párral. A figyelmet az a körülmény tereli a német trónörökösre, hogy nemrégiben politikai magatartása miatt büntetésül egy kis garnizonba: Danzigba helyezték át és ezzel valósággal száműzték egy időre a német udvartól. Egy francia ujság ebből az alkalomból ezt írja:

A német trónörökös Berlinben és Potsdamban két millió márkát költött el évente. Danzigban ellenben nagyon takarékosan él és gondosan kerül minden fölösleges kiadást. A hercegi pár rendkívül szerényen él és a danzigi kereskedők, akik ismervén a trónörökös költsékesét, már előre örültek jövetelének, nagyon megcsalódtak. Panaszkodnak is folyton. Másrészt a potsdami kereskedők, akiket a trónörökös távozásával nagy kár ért, hangosan és határozottan a trónörökös visszahelyezését kívánják. A császár, aki már hallott a panaszról, hajlandó is a fiának megbocsátani. Állítólag január elsején visszatér a trónörökös Potsdamba és akkor tábornokká léptetik elő.

Ezt írja a francia ujság. Egy olasz folyóirat elmondja a német trónörökös élete folyását és a többi közt ezt írja:

Amióta a trónörökös megnősült, az opera iránt már nem érdeklődik annyira, mint azelőtt. Csak egy művésznő van, akinek a kedvéért ma is szívesen elmegy az opera előadásra. Ez a művésznő: Bellincioni Gemma. — Bellincioni Gemma az egyik előadáson rendkívül elegáns kék ruhát viselt. A trónörökösnek nagyon megtetszett ez a ruha és azt mondta a férjének, hogy ő is szeretne olyat csináltatni. A trónörökös e kívánság hallatára mindjárt a színpadra ment, bejelentette magát a művésznőnél, akit arra kért, hogy egy napra adja kölcsön a ruháját a feleségének. A ruhát természetesen meg is kapta. Másnap visszaküldte a következő francia nyelvű levél kíséretében:

— Asszonyom! Ezerszer köszönöm, hogy elküldte a szép kék ruhát. Cecília egészen el volt ragadtatva, amikor szemügyre vette és nagyon megcsodálta az ön karcsu derekát. Nagy sikert kívánok önnek.

A trónörökös, mint a levélkéből kitűnik, egészen üzen Ceciliának nevezi a feleségét. Ez az

egyszerűség tökéletesen megfelel a hercegi háztartás egyszerűségének. Ha a trónörökösnek beszél a trónörököséről, mindig csak azt mondja: a férjem és a napi élet apró eseményei épen úgy érdeklik és foglalkoztatják a trónörökös-párt, mint bármely kis polgári családot.

HIREK.

Kavarodás a Jókai szobor körül.

— Strobl tanár nem pályázik. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 12.

Megírtuk, hogy a Jókai szoborbizottság legutóbbi ülése, amelyen a szobor helyét a Rákóczi-teret jelölték meg, a kivétel módjára pedig úgy határozta, hogy nem irnak ki pályázatot, semmivel sem vitte előre a Jókai-szobor megvalósulását.

Sőt olyan nagyarányu bonyodalom kerekedett a határozatból, hogy a kibírdetett pályázatot vissza kell vonnia a szoborbizottságnak és új pályázatot kell kitűznie.

A szoborbizottság tudvalevően nyilvános pályázat mellőzésével négy művészt: Strobl Alajos tanárt, Maróthy Gézát, Tóth Istvánt és Gács Viktort bizta meg szűkebb pályázaton a minták elkészítésével. Nagy fölháborodást támasztott a bizottság eljárása a művészek körében, akik rendkívüli gyűléssel, nyomatékos manifesztációval készültek megkorrigálni ezt a döntést. Most már erre nincs is szükség, mert Strobl tanár, a meghívott szobrászok legtekintélyesebbje, erélyes állásfoglalásával keresztül fogja vinni a nyilvános pályázat kitűzését, Strobl Alajos a bonyodalomról ezt mondotta egy fővárosi hírlapírónak:

— A Jókai szobor bizottságnak tagja vagyok s már csak ezért is vissza kell utasítanom a megbízást, mert inkompatibilisnek tartom. Főleg azonban nem akarok utjába állani fiatal tehetségek kibontakozásának. Én általános pályázatot kívántam, de a Beöthy Zsolt eszméjét: a szűkebb pályázatot fogadták el. Nyomban kijelentettem, hogy nem veszek részt a pályázaton. Most a szoborbizottság elnökének, Berzeviczy Albertnek levélben jelentem be szándékomat. Ezzel lehetetlennek teszem a szűkebb pályázatot. Általános pályázatot követelek, de rendkívül szigorú feltételek mellett, hogy ne fogadjunk el holmi kis vázlatot, hanem egyharmad nagyságu teljesen kidolgozott mintát.

Strobl tanárnak ez az állásfoglalása helyes mederbe tereli a pályázatot, amelynek általánossága révén olyan szobrot remélhetünk, amely méltó lesz a halhatatlan Jókaihoz.

— Az Aradi Közlöny díszes naptára — mint már jelentettük — karácsonyra készül el és az Aradi Közlöny minden negyedéves előfizetője, amennyiben előfizetési hátralékban nincs, — az esetben is, ha az előfizetést havonként utítja meg — ajándékkul kapja. Minden új előfizető, aki december 1-vel negyedévi előfizetéssel belépett az előfizetők sorába, vagy annak idajén negyedévre kiegészíti, karácsonyi ajándékkul ingyen és bérmentve kapja az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát az 1912 szököévre. Kérjük azokat a t. c. előfizetőinket, akiknek előfizetési tartozásuk van, azt idejekorán rendezzék, hogy a naptárt fennakadás nélkül megküldhessük.

— A delegációk összehívása. Budapestről jelentik: A király a közös külügyminiszter és a két miniszterelnök előterjesztésére a delegációkat december 28 ra hívta össze Bécsbe.

— Roosevelt elnökjelöltsége. Washingtonból jelentik: Roosevelt hívei elhatározták, hogy akciót indítanak a végből, hogy a jövő évi elnökválasztáson Rooseveltet republikánus jelöltnek fölléptessék. A köztársasági nemzeti bizottság elhatározta, hogy Taftot elejti és helyébe Rooseveltet állítja föl elnökjelöltnek.

— Félbemaradt petíció. Gyulafehérvárról jelentik: Szász Pál dr. országgyűlési képviselő mandátumát az ellenpárt petícióval támasztotta meg. A 3000 korona biztosítási összeget ma kellett volna letétbe helyezni, amit azonban az ellenpárt nem tett meg s így a kérvényt visszavontnak tekintik.

— A mentőtanfolyam bezárása. Megemlékeztünk az aradi Kereskedelmi és Iparkamara teljes ülésének ama határozatáról, hogy a helybeli kereskedelmi, ipari és közlekedési vállalatok tulajdonosai, művezető és munkásai számára balesetek alkalmával az első segély nyújtásához szükséges ismeretek elsajátítására Hecht Arnold dr. városi kerületi tisztii orvos vezetése mellett mentőtanfolyamot rendez. A tanfolyam egy hónappal ezelőtt meg is kezdődött, amelyen beható ismertetés tárgyává tették nemcsak a speciális ipari, hanem általában a gyakrabban előforduló balesetek és azok a tennivalók, amelyeket a sérült helyzetének javítása és az első segély nyújtása érdekében a mentőnek tudnia kell. A hallgatók mindvégig nagy figyelemmel és élénk érdeklődéssel kísérték az előadásokat. A tanfolyamot hivatalosan Ottenberg Tivadar kamarai elnök szép beszéd kíséretében zárta be. Beszédében kiemelte ennek a Kamara által rendezett tanfolyamnak a nagy gyakorlati fontosságát, majd meleg szavakkal mondott hálás köszönetet Hecht dr. vezetőorvosnak azért a fáradhatatlan munkáért, amelyet a hallgatók oktatása érdekében kifejtett. Szavait azzal végezte, hogy bár minél kevesebb alkalmuk legyen a hallgatóknak a tanultakat alkalmazni, de ha a szükség mégis kívánja, működésük minél eredményesebb legyen. A hallgatók nevében Ficzay Ime mondott köszönetet a Kamara elnökségének és a tanfolyam vezetőjének. Ezen a héten még két ismételő gyakorló óra lesz.

— Küzdelem a Dardanellákért. Konstantinápolyból jelentik: Politikai körökben elterjedt hír szerint az új török bizottság elhatározta, hogy Krétának Szudaöblét átengedi Angliának, ha Anglia rákényszeríti Oroszországot arra, hogy a Dardanellák hajói számára való megnyitására lemondjon.

Londonból táviratoznak: A Daily Telegraph konstantinápolyi távirata szerint Carikovnak a török külügyminiszterrel való tárgyalása nem más, mint igaz tárgyalás bevezetése Oroszország följárójára Törökországnak, hogy lemond a Fekete-tenger partjain való vasutak építésének jogáról és még sok más kedvezést hajlandó adni Törökországnak, a miért beérle az, hogy hadihajói csak egyenként és török hajók kíséretében mehessenek keresztül a Dardanellákon. Oroszország számít Franciaország és Anglia támogatására és arra, hogy Németország ebben a kérdésben ninosen érdekelve.

— Szicinszki Amerikában. Sztaniszlauból jelentik: Tegoap Szicinszki Mirosláv aláírásával az idevaló rendőrség táviratot kapott Newyorkból, amely így szól:

Mint hogy a rendőrség minden igyekezete ellenére sikerült baj nélkül Amerikába eljutnom, nagy örömmre szolgál, hogy ezt hazai hatóságomnak tudomására hozhatom, hogy így minden további faradtságtól megkíméljem. Arról is értesitem, a hazai rendőrséget, hogy innen Kausdába megyek, de még nem tudom, hogy hol fogok állandóan megtelepedni. Viszont nem látásra Szicinszki.

A newyorki rendőrség jelentése szerint ez a távirat misztifikáció és arra való, hogy a hatóságokat megtévesse.

— Kétszáz munkás bányakatasztrófiája. Newyorkból jelentik: Cnox ville bányavároskában Pittsburg közelében rettenetes bányakatasztrófia történt. Egy ottani szénbánya ismeretlen okokból felrobbant és az elmozdult föld és kőtömegek az aknában dolgozó 200 munkást teljesen elzárták a külvilágtól, úgy hogy a szerencsétlenek, vagy az óriási füstben, vagy a robbanás után keletkezett tűzben pusztulnak el. A mentési munkálatok teljesen tehetetlenek az

óriási pusztulással szemben a eddig mindössze csak három embert sikerült idejében kimenteni. Egy Pittsburgból érkező újabb távirat jelenti, hogy semmi remény sincs arra, hogy a munkásokat megmenthessék.

— Tizenegy felfüggesztés és fegyelmi vizsgálat Zemplénben. Sátoraljaujhelyről jelentik: Cifra közigazgatási állapotok vannak nemes Zemplén-vármegyében. Az alispán elkezdte a tisztogatást és munkája nyomán rendre hullanak a tisztviselők. A vármegye közigazgatási bizottsága Meczner Gyula főispán elnöklésével ma ülést tartott, amelyen tudomásul vette Dókus Gyula alispánnak azt a bejelentését, hogy Kemechey Béla rádi körjegyzőt ismételt szabálytalanságok gyanúja miatt állásától felfüggesztette. Hasonló sors érte Bajusz Pál lelési községi bírót is, akit hivatali hanyagságokkal vádol az alispán. A homonnai szolgabírói hivatalban Dókus Gyula 6302 korona hiányt konstataált, de eddig még nem sikerült megállapítania, hogy ki követte el a sikkasztást. Az alispán ebből az ügyből kifolyólag Haraszthy Miklós főszolgabíró és Hérics Márton szolgabíró ellen elrendelte a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot, Kőrössi Sándor számvevő működését pedig felfüggesztette. A vármegye székhelyén, Sátoraljaujhelyen is a legnagyobb bajok vannak. A városi tanács Farkas Andor polgármester javaslatára néhány nappal ezelőtt különböző hivatali rendeltetések miatt fegyelmi eljárást indított Bogyay Béla közigazgatási tanácsos ellen és állásától felfüggesztette. A határozatot a közigazgatási bizottság ma jóváhagyta, de elrendelte a vizsgálatot Farkas Andor polgármester ellen is, akiről viszont Bogyay Béla állítja, hogy bizonyos szabálytalanságokat követett el. A bizottság egy gyámügyi intézkedésből kifolyólag vizsgálatot rendelt el Farkas Andor polgármester, Pa'aky Miklós sátoraljaujhelyi főjegyző és Kellner Győző dr. árvaszéki ülnök ellen, végül tudomásul vette az alispánnak azt az intézkedését, hogy Csizsár Birna papházai főjegyzőt állásától felfüggesztette.

— A szerelem hatalma. (Szenzációs bemutató-előadás az Apollóban.) A francia Pathé Fred filmgyárnak, amely megmentője volt a kinematográfia első diadalutjának, az utóbbi években erős konkurrenseket kapott. Megnyitott a Norvég Compagne filmgyár, amely egy csapatra meghódította a maga számára azt a rengeteg embertöméget, amely a világ mozgószínházainak nézőit teszik ki. Ez a filmgyár egészen új modern irányt vitt bele a kinematográfia fejlődésébe s produktumaihoz a legtekintélyesebb technikai eszközöket és a legelőragobb művészeket használta fel. Ismerjük Asta Nielsen sikereit s megcsodáltuk már nem egyszer azt a technikai tökéletességet, amelyet a norvég filmgyár elének tárt a képeiben. Beleérté a norvég filmgyár sikerét az a szociális tárgyú drámai ciklus, amelyek az első részét Asta Nielsennel és környezetével bemutatták már a színházak, de amelynek kimagasló része még hátra van. A ciklus értékesebb részének perspektívájába bevilágítást enged az aradi Apolló színház ma esti bemutatója: A szerelem hatalma. Fred Jörgsennek, a kitűnő írónak a feldolgozásában jelent meg ez a magas nívón álló dráma, amelynek izgató eseményeit igazán bámulni való technikai fejlettséggel állította be a filmgyár. A gazdag fiu könnyelmű és léha, a szerelmet csak a kéjek gyönyöreire keresztül ismeri, de amikor az apja kiuasítja a házából s a saját keresetéből kénytelen megélni, átforgatódik a gondolkodása és a lelki világa és megtudja, hogy a szerelemhez nem csak az érzékeknek, hanem a léleknek, a megértésnek is köze van. Gyönyörűen van feldolgozva ebben a képben egy vasúti szerencsétlenség. Ehhez fogható még nem produkált filmgyár. A színészek kivétel nélkül elsőrangú alakításokat nyújtottak. A mai premiernek illusztris vendége is volt. Megjelent az előadásban Justh Gyula. A szerelem hatalma bemutatását holnap, szerdán megismétli az Apolló.

— Megtámadott mandátumok. Budapestről jelentik: A Kuria első választási tanácsában Fitter Imre elnök ma délben hirdette ki az ítéletet a Szalkai Sándor képviselő mátszalkai mandátuma ellen benyújtott petíció dalgában. A Kuria a petíciót elutasította s a kérvényezőket összesen huszonnégyezerhatszáz korona költségben marasztalta el. Ugyancsak az első választási tanács ma folytatólag tárgyalta az Andrics Tivadar dr. mohácsi mandátuma ellen beadott petíciót. A Kuria annak idején elrendelte a vizsgálatot arra, hogy a képviselő Izsép és Dályok községekben nagy eszem-izsomot rendezett. Janecsó István előadó-bíró részlete sen ismertette a vizsgálat anyagát, melyből az derült ki, hogy a sok tanu közül csak kétfő tudott visszaemlékezni arra, hogy a két községben etettek és itattak. A tárgyalást holnap folytatják.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 12-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Pakurár Alice napszámossal Anna nevű leánya. Balázs Péter nyomdásznak Leticia nevű leánya. Dvorzák Lajos asztalosnak Ferenc nevű fia. Meghalt: Özv. Szabó Józsefné 82 éves magánzónó. Bartha Mihályné 45 éves napszámossal. Molnár Kornélia 5 éves leány. Özv. Mócz Jánosné 50 éves napszámossal. Özv. Gyura Jánosné 57 éves napszámossal. Hegyi János 53 éves timármester.

— Medgyaszay Vilma a világhírű cabaret művész nő így ír a dr. Biró féle Havasi-Gyopár krémről: Kedves Doktor Ur! Az Ön által készített „Havasi Gyopár Crém” a legkitűnőbb arckrém! Mindenkinek ajánlhatom. Kitűnő tisztelettel Medgyaszay Vilma. 5093

— Mult heti eredmény. Egy hét zajlott le immár a Fischer féle karácsonyi tárlat megnyitása óta s ez a hét fényesen igazolta a cég törekvéseit és jogos várakozását. Halás tud lenni az aradi közönség, melynek bizalma ösztönöszködően azon vállalat felé fordul, mely évek hossza sora óta őt kielégíteni igyekszik. A Fischer Simon cég karácsonyi tárlataival, nagystíli vállalkozásai szellemével erős oszlopa városunk modern irányba fejlődő kereskedelmének. Kicsiny kezdetből izmos vállalatná fejlődött Fischer Simon áruháza, mely Arad határain túl jól csengő nevet tudott kivívni magának. Az idei karácsonyi tárlat gyönyörűen illeszkedik be a cég eddigi sikerének láncolatába.

— Saját érdekében ajánlom a t. vevőközönségnek, hogy tekintse meg a szépen szortírozott és a legkényesebb izlésnek megfelelő karácsonyi kiállítást, hol óriási választék van a legizlésebb disztárgyak és használati cikkekben legolcsóbban beszerezhetők. Képekretekben legnagyobb választék, melyek legolcsóbban lesznek elkészítve. Fischer Mór üveg, porcellán, lámpa és diszműáru kereskedés, Andrassy-tér 20. Városi és megyei telefon 568. 5923

— Perzsaszőnyeg raktáram Weitzer János utcában, leányiskola épületében — a főpostával szemben — megnyitottam. Tisztelettel: Schwarz Zsigmond. 4786

— Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk Molnár Kálmánnak Választó utca 56. (Kápolna utca végén) levő elsőrendű szobafestő és mázoló-műhelyét, ki a legmodernebb munkákat legfutányosabb árakban elkészíti. 5677

— Egy Kárpáti-féle felfájás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle fájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárában Arad, Boros Béni-tér. 4676

— Karácsonyi ajándéknak egy elegáns női bőr, selyem, vagy gyöngytáska, utazó készlet, ékszer és varró kazetta, fésű és manikűr készlet, illatszerek, toilett tükör, szivar, cigaretta, visít és pénztárca, láteső, tajték és borostyán szipka, valódi francia és angol illatszerek, szép babák stb. pipere és bordisz-műáruk dus választékban és legolcsóbban Hegedűs Gyula üzletében Arad, Andrassy-tér 15. 4633

— Társasjátékok Kerpel Izsónál. 4871
— Karácsonyi díszek, káprázatos ujdonságok Kerpel Izsónál. 4871

TARKASÁGOK.

(Leánykérés.) Egy aradi megrögzött agglégényt az utóbbi időben már féltetni kezdték barátai. A kopaszodó gavallér ugyanis veszedelmesen udvarolni kezdett egy ugynevezett „még mindig csinos” aradi özvegyasszony leányának. A veszedelem tényleg nagy volt: az agglégény tegnap redingot-ba vágta magát és a lehető legrosszabb szándékkal felkereste az özvegy házát.

Nem akart ajtóstul berontani s ezért előbb banális udvariasságokkal mulattatta a mamát. Mindig jobban és jobban közeledett ahhoz, hogy végre „beszéljen a mamával”, míg hirtelen maga a mama tért át a kerülgetett témára.

— Tudja e kérem — fordult a kérőhöz — hogy maga nagyon tetszik a leányomnak?

— Igazán boldoggá tesz nagyságos asszonyom ezzel a kijelentésével. Öszintén megvallva, azért jöttem, hogy...

A „még mindig csinos” nem engedte kibeszélni a kérőt.

— Igen — vágott közbe — épen tegnap is mondotta nekem, hogy ilyenforma embert — szeretne — mostoha apának!

(Halottnak elég jó.) Még az adókvet. bizottság működésének idejéből maradt vissza ez a kis történet. Az elnök épen egy veszedelmes „síró” faggatott:

— Ugyebár magánhivatalnok? — kérdezte az elnök.

— Rossz órában legyen mondva, igen. Bár az apám letörte volna a lábamat, mikor először mentem irodába.

— De kérem, hisz ugy értesültünk, hogy szép fizetése van?

— Tessék kérem azt mondani, hogy borralvaló. Az fizetés? Hisz még cigarettára sem elég, nem lehet megélnem belőle!

— A hivatalos adatok szerint 500 korona havi fizetése van!

— Tévedés. Kérem, ha mondom, képtelen vagyok megélni a fizetésemből!

— Nahát — fakadt ki indulatosan az elnök — ha megélni a fizetéséből nem tud, akkor halottnak még egészen jól néz ki!

(A baka keztyűt vásárol.) Egyik aradi keztyűsboltba beállított ma egy harminchármas baka. Illemtudóan szalutált, majd harsányan mondotta el, hogy mit akar:

— Hadnagy ur X. nek kérek egy glászkéztyűt!

— Milyen kell?

— Hát kérem, csak fehér!

— Nem ugy értem, hanem milyen szám?

— Nohát még azt sem tudják? Harminchármas infantriregiment!

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A „Nemesszivő-asztaltársaság” e hó 17 én vasárnap délután 5 órakor a Horváth-féle vasúti szálló helyiségében szegénygyermek felruházási és karácsonyi ünnepélyt rendez, melyre a tagokat és általuk bevezetett vendégeket tisztelettel meghívja és szívesen lát az Elnökség.

MAIDT és SCHRODT

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 17., REINHART-HÁZ.

FRACK „SMOKING” „ING” és HELLÉNY DIVAT-KÜLÖNLEGESSÉG.

GALLÉB „NYAKKENDŐ” „KEZTYŰ” HÁRISNYA NAGYVÁLASZTÉK.

VÁROSI és MEGYEI SZOLID TELEFON . . 765. KISZOLGÁLÁS.

KALAP-UJDONSÁGOK!!!

GYAPJU KEMÉNY 4-6 K-16
ANGOL-NYULSZŐR 7-9 „

JAHES & E. MILLS, LONDON 9-10 „
PLESS VILHOS OS. ÉS KIR. 21.69

UDVARI SZÁLLÍTÓ . . 12-14 „

Legcélsezerűbb karácsonyi és ujévi ajándékok

Bársony Andor

harisnya-, kötött és szövött-áru üzletében kaphatók

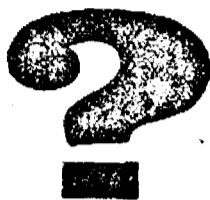

5961 Arad, Szabadság-tér 17. szám. Telefon 642. szám.

Mit használjunk

hajhullás és fejkorpa

ellen

3611

Mint a hajhullás és korpaképződés leg-hathatósabb ellenszere a világhírű Dr. William Patterson-féle szagtalanított és többszörösen reotifioált petroleum kivonat van elismerve. Ezen kivonat a forgalomban

Dr. William Patterson American Hair Petrol

néven szerepel. Egy üveg ára 2 korona. Kapható Aradon

Hánzu Nestor Vöröskereszt Drogeria

Weltzer János-utca 2. sz.

Magyarországi főlerakat: Barabás és Stefanovits drogulsták, Budapest, Alagut-utca 5. szám alatt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Tüz. Közölni fogjuk. Carló. Egyet felhasználunk. A többi még nem elég kiforrott munka. Hamburg lelke. Csak hogy végre megszólalt. Szívesen közöljük. Ez már nekünk való.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj iparjogok megszünt iparjogok. Arad város rendőrkapitányi hivatalában vezetett nyilvántartás szerint az iparjogok állományában az elmúlt héten a következő változások történtek: Uj iparjogot nyert: *Kriszta* Nikodém bádogos, Kápolna utca 9. *Klein József* cipész Vörösmarty utca 1. *Juhász Ferenc* és *Simon György* (Juhász és Simon cég alatt) könyv és papirkereskedők *Andrássy-tér* 16. *Stahl Mózes* né kiadó Tökölly tér 7. *Breuer Fülöp* sós-borszeszkészítő Pécskai ut 15. *Wittenberger Hermann* vendéglős *Mikes Kelemen*-utca 40. *Juhász Jenő* ügynök Szabadságtér 13. — Bezűntette iparát: *Nádler Lajos* fogtisztítószerkészítő *Varjassy József*-utca 32. *Szűcs F. Vilmos* (Klein József üzletvezető) részcipőkereskedő Vörösmarty-utca 1. *Orosz János* cipész *Bercsényi* utca 48. *Ozv. Gebauer József* kávémérő Tökölly-tér 7.

Ujaradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, december 12.

Az enyhe időjárás — tagadhatatlan — jó hatással van a vetésekre, azonban nem szabad elfelejtenünk, hogy a tél estétől reggelre élhet a jogaival és ez esetben a vetéseket veszély fenyegeti. A gabonaüzlet irányzata lanyaha.

Elkelet a mai piacon:

1200 mm. buza	11.—11.10
300 mm. tengeri	8.00—8.10
— mm. rozs	9.50—9.60
— mm. árpa	8.60—8.70
— mm. zab	9.—

Az árak ötven kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Budapest, december 12

Készáru.

Amerika 1/4-el olcsóbb. Kínát jobb, vételkedv kerlátolt, 15 ezer mm. 5—10 fillérrel olcsóbb. az árak 50 kilónként számítva:

Határidő.

	Déli sárlat	3 órai sárlat
Buza 1912. áprilisi	11.80—11.81	11.74—11.75
Rozs 1912. áprilisi	10.32—10.33	10.24—10.25
Tengeri 1912. májusi	8.41—8.42	8.39—8.40
Zab 1912. áprilisi	9.72—9.73	9.66—9.67

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— December 12 —

Magyar aranyjárdék 4 ^o / ₁₀₀	1 060
Magyar koronajárdék 4 ^o / ₁₀₀	40 45
Magyar koronajárdék 3 ^o / ₁₀₀	78 75
Magy. földt. herm. kötvény 4 ^o / ₁₀₀	91 —
Horvát-szlavon földt. herm. kötvény	92.50
Magyar nyereséysorsjegy köleszőn	220.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy köleszőn	153.—
Osztrák járdék papírban	91 25
Osztrák járdék eszűtbe	94.75
Osztrák járdék aranyban	115.—
Osztrák koronajárdék 4 ^o / ₁₀₀	91.25
1880. évi osztrák államsorsjegy	160.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19 95
Magyar hitelbank-részvény	850 75
Osztrák hitelintézeti részvény	649 75
Osztr.-magy.-államvasút részvény	226 59
20 frankos arany (Napoleonkor)	19 10
Német birodalmi marka	117.72 ¹ / ₂
London vista	240 70
Páris vista	95.45
20 márkás arany	23 54

A Temesvári Lloyd-Társulat

törménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Fávirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. december 12.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	10 75—10 80
77	10 90—11 —
78	11 05—11 10
79	11 15—11 20

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	10 65—10 75
Rozs	9 30—9 40
Árpa	8 60—8 70
Zab	8 70—8 80
Tengeri	7 60—7 70

Kőbányai sertésplac.

— Dec. 12

December 11. Magyar elsőrendű: Fialat nehém (páronként 320 kilogrammon feletti súlyban) 146—148 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 154—156 fillér. Közép (páronként 240—280 kigr.) 156—160 fillérig.

Sertéslétszám: 1911. évi december hó 8. napján volt készlet 21013 drb. — 1911. december hó 9-én felhajtott 972 drb. — 1911. december 9-én elszállított 766 drb. — 1911. dec. 10. napjára maradt készletben 21219 drb.

A hivott sertésüzlet irányzata: oszentes.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ

Szerda, 1911. december hó 13-án

B) bérlet

B) bérlet

Orfeusz a pokolban.

V g operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerlette: Offenbach.

SZEMÉLYEK:

Orpheus	Cseh Ferenc.	Diana	Neogrady D.
Eurid ce, neje	Diósy Nusi.	Cupidó	Harmath J.
Arisztéus	Ladislav J.	Vénus	Nógrady M.
Jupiter	Bolgár S. .	Merkur	Vass Jenő.
Junó, neje	Benkőné.	Közélemény	H. Fekete A.
Mars	Várnai Jenő.	Szűz Jankó	Győző A.

Kezdeté este 1/8 órakor.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma szerdán, 1911. december 13-án:

- tengerfenék titkai. Látványosság. — 2. Egy eredeti buvóhely kacagató.
- Nordisk szorozat folytatása. A szerelem hatalma. Szenzációs dráma 3 felvonásban. Siáger kép.
- Az olasz hadflotta. Látványosság.

Az előadások kezdete délután 1/6 órától folytatásigosság 11-ig tartanak.

Árjegyzék: Pályozás előadásokra 1 kor. Zártkörű 1 kor. I-IV hely 80 fillér, V-IX hely 60 fill., III-IX hely 40 fill., IV-IX hely 20 fill.

Műsort ingyen kapni a jegyzedőknél.

URANIA

színpadkép színház.

(Bárd Simony-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szerdán, 1911. december 13.

- Csillagszár szerelme Dráma. — 2. Urhatnám szolgál. Humoros. — 3. Ügyetlen katona. Kacagató. — A feltaláló. Dráma. — 5. Pali ujoipője. Nevetlő.

6. A nagyherceg szeretője. Intimitások egy német hercegi udvarról. 2 felvonásban. Siáger kép. 1200 méter.

Előadások 11 óráig kezdve este 11 óráig

Árjegyzék: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruháza
Arad, Jozsef főherceg-ut 3., (a Kosuth szoborral szemben.)

Nagy választék!!!

3802

Olcsó árak!!!

Külön osztály mértékszerinti rendelésekre.

Olesó karácsonyi eladás!

INGUSZ I. és FIA cég

a Weitzer János-utcában
egyesített
2 üzletének helyiségében

óriási mennyiségű ka-
rácsonyi ajándéktár-
gyak eladását

most már csak
a Weitzer-utcai
könyv- és papirkereskedésében
megkezdte.

Épület-, üveg- és portálüvegezési vállalat!

Értesítés.

A n. é. község szíves tudomására adom, hogy Aradon, József főherceg-ut 9. szám alatt, az evang. templommal szemben

üveg-, tükör-, porcellán
és speciális képerreztési

üzletet nyitottam.

Főtörökvésem mindenkor az laend, hogy úgy olcsó áraiim, mint figyelmes kiszolgálás által nagybecsű vevőim meglegedését kiérdemeljem.

Minden néven nevezendő javítási és képerreztési munkálatok azonnal elvégeztetnek.

Szíves pártfogást kér:

Urbán Endre.

Fajtiszta **riparia portalis** alanyon oltott, elsőrendű dus gyökérzetű bor- és csemegefajja

szőlő- oltványok

sima, valamint gyökeres **riparia portalis** szőlővesszőket ajánl elsőrendű minőségben

Hámory-gazdaság
szőlőoltvány-telepe ARAD.
Bővebb felvilágosításra szolgál:
Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.
TELEFON 229. SZ.

Költözők figyelmébe!

Minos villágítási berendezéseket

csillárokkal

együtt kedvező ártól feltételek mellett szerezni és szállítani

KOCH DÁNIEL

villamososok és telephaberendezési vállalkozó
Arad, Deák Ferenc-utca 42.

Ruttkay József

Arad, Illés-utca 95. sz.

(Saját ház.)

Elvállalom mindennemű

takaréktűzhelyek

építését, melyet kiváló szakértelemmel és felelősség mellett végzek.

Javításokat és átalakításokat gyorsan és jutányos árért végzek. 5841

A legelegánsabb női felöltők csak

GYÖRGY MENYHÉRT ÉS TÁRSA

Női felöltők

Áruházában

TELEFON:
855.

ARAD

ANDRÁSSY-TÉR 8

a Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

OCASSIO ELADÁS

A közelgő karácsonyra való tekintettel, az összes raktáron levő áruk a mai naptól mérsékelt árakon lesznek eladva.

OLCSÓ ÁRAK.

Ingyen adok

egy kitűnő szerkezetű Anker órát, aki

karácsonyi és újévi

ajándéknak szánt emléktárgyakat 40 koronáig egyszeri bevásárlással nálam szerzi be. Dus választékom van a legizlésebb arany és ezüst óra és ékszertárgyakban, fali és ingaórákban.

Fränkel Leó

Asztalos Sándor-utca 6-7. 5790

Elegáns, sikkes

férfi ruhákat

ugyszintén uradalmaikhoz szükséges libériákat olcsó árak mellett készít

Wertheim Jenő,

Englis House uri szabóság
Arad, Boros Beni-tér 6.

Karácsonykor az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát

az Aradi Közlöny minden

negyedéves

előfizetője

— amennyiben előfizetési
hátralékban nincs — az eset-
ben is, ha havonként fizet elő

ajándékul kapja.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

5820—1911. pmsz.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál ujonnan szervezett, a városi fizetési rendezési szabályzatban a VIII. fizetési osztályba sorozott 3600 kor. kezdőfizetéssel és 1040 kor. lakbérlettel javadalmazott építész-mérnöki állás főispáni kinevezés útján 1912. évi január hó 1-től betöltendő.

Felhívom azokat kik az 1883. évi I. t. c. 10 §-ában meghatározott képesítéssel és építész-mérnöki oklevéllel bírnak s az építész-mérnöki állást elnyerni óhajtják, hogy a képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányaikkal felszerelendő, méltóságos Urbán Iván Arad vármegye és Arad sz. kir. város főispánjához címzendő pályázati kérvényeiket hivatalomba 1911. év december hó 15-ig nyujsák be. A kinevezendő köteles állását 1912. január 1-én elfoglalni.

Varjassy,
polgármester.

Alkalmi vételek és eladások ékszer-tárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legmagasabb
óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész

Waltzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns
tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételre vagy más tárgyra átcsereztetés
TELEFON 488. TELEFON 488.

!! Hatóságilag engedélyezett kiárusítás !!

Hoffmann Sándor

Arad, színház-épület.

E héten igen nagy olcsósági vásár
u m.: kitűnő női fekete trico keztyűk 20 kraj-
cár, barchet és tennis blousok 150 frt, női szövet
aljak, igen jó szabás 2-25 frt, szörme boák 2-25
frt.-tól kezdve gyári árban. 5033

Óriási választék mindenféle kará- csonyi ajándék- nak alkalmas cik- kekben.	Szőnyeg, függ- göny, ágyteri- tők mesés olcsó árakban.	Kitűnő glace bőr keztyűk minden szinben, fehér és fekete 75 krajcár.
---	---	---

Tiszta selymek most 85 krajcár. Gyermekek keztyűk
65 kr. Reform fűzők 9 forint helyett 7 forint.
Csipke gallérok 15 krajcár.

120 cm. széles szövetek 47 kr.-tól kezdve.

Maradékok meglepő olcsó árakban.

Vászonmaradékok 28, 30, 32, 35 krajcár.

ezelőtti árak 45 és 50 krajcár.

Tyukszemétől

mindenki megszabadul a
Hajós-féle Anagallin hasz-
nálata által, nem piszkít,
nem ragadós, kezelése igen
egyszerű. Ara egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

Szab és kézizzadás

azonnal és teljesen
elmúlik ha az izzadó
részeket „Peppe”-
val ecseteljük. A
mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen
szagtalanítja. -- Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon
és teljesen „Phenolsav”-val
eszközölhető. A butorokat nem rontja,
a poloskának még a petéit is
kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül
egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN”. Egy
pár perc alatt bármely ha-
jat vagy bajuszt a legszebb
állandó fekete színre lehet
festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ara
421 **2 korona.**

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER” 6 darab egy
eredeti fémdobozban **2
korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Arpád

gyógyszertárban ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben. —

4504—1911. tkvi szám.

Hirdetmény.

Körösdombro község telekkönyvei birtokszabályozás következtében átalakítanak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi XXIX t. cz., 1889. XXXVIII. és 1891. XVII. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottak.

E célból az átalakítási előmunkálat hitelesítésére a helyszíni eljárás nevezett községben az 1912. évi január hó 22. napján d. e. 9 órakor fog kezdődni, ennél fogva felhivatnak:

1. az összes érdekelték, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi tkv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, kik a tkv-ekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatott előterjesztéseket kívánják tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdoni jogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíráshoz az 1886. XXIX. t. cz. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t. cz. 5., 6., 7. és 9. §. értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bejegyzésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben a jogait ezen az úton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-kedvezménytől is elesnek és

4. mindazok, akiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy egyéb megszűnt jog van nyilvántartásilag bekebelezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jogok törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. jbiróság tkvi hatóság.

Nagyhalmagy, 1911. december 9.

Kovács József s. sk.

kir. jbiró

A
Koronája
az összes
Tyükszem
elleni
szereknek

kétségkívül az első orvosi tekintélyek által legmelegebben ajánlott és biztosan ható

„SCHWAMM DRÜBER“

törv. véd. és szab. szivacs-gyűrűket illeti, mert ezek, új cívek révén hibázhatatlan szer gyanánt hatnak minden cipőszorítás ellen, amely a tyükszemeket és bűtyköket érinti. Kényelmes és tiszta alkalmazás. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy a főraktárnál

Czartoryski Laboratorium Budapest
IV., Szervits-tér 4.

5982

5718

Átalakítási munka miatt

JUHÁSZ ÉS TÁRSA

KÖNYVESHÁZA

5797

csak most **15-én** nyílik meg.

Hogy arca szép, fehér, üde és bájos legyen

Kárpáti-téle **Benzoetej-cremet** 1 korona

és **Benzoetej-szappant** 70 fillér

vegyen, mert ez a legtökéletesebb és legjobb ártalmatlan szépítőszert.

4671

Ha fája feje

használjon **Kárpáti-féle pezsgőt**, mely 5-10 perc alatt megszabadítja bármilyen főfájástól és migréntől.

1 üveg 12 adaggal és utasítással 1 korona.

Kitűnő gyomortisztító és kellemes ízű a **Kárpáti-féle**

pepshajtó,

mely minden fájdalom nélkül gyorsan és biztosan hat.

1 üveg ára utasítással 40 fillér. Postán 12 üveg bérmentve 4 kor. 80 fill.

Fenti szerek eredeti minőségben kizárólag az egyedüli készítőnél:

Kárpáti János gyógyszerárában kaphatók Aradon, Boros Béni-tér 15. (Dengli-ház.)

Ezen rovatban minden szó egy-
szori beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22.
Kiadóhivatali telefon: 757. sz.
Szerkesztőségi: 357. sz.

Az apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg előír — avagy levélbélyegekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindig a kiadóhivatalban megismerhető. (A jelölt leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, és esetében, válaszlevegélyt eszokolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint: Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kátrában aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kívánatra díjtalanul megszerkeszt. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz.

melyeket valamely jelge alatt ké-
rnek a kiadóhivatalba, ne tessék
eredeti okiratokat mellékelni, mert
érettük semmiféle felelősséget nem
vállalunk. Azokat az ajánlatokat,
melyeket az apróhirdetés megje-
lenésétől számított 4 héten belül
elismertjük el nem visz. a kiadóhi-
vatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

N. N.

kérünk még 40 fillért beküldeni.

Női kezek

ápolására legjobb a Vojtek és
Weisz kézfinomítója. III-5251

Visszhang.

A szép érzelmeket becsülni tu-
dom. Holnap délután 6 órakor
várom egyedül a lakásomon. Tes-
sék esengetni. 6025

Ha hull a haja,

használgon magyar haj-perolint
Vojtek és Weisztól. III-5251

Intelligens

uri ember, független, fess urhölgy
érdeknélküli barátságát keresi, kivel
hetenként egy-két estét kellemesen
eltöltene. Anyagi érdek mindkét
részről kizárva. Diskretio becsület-
beli dolog. Ajánlatot „Gyáros 48”
cimre kérek a kiadóba. 6016

Ha megfázott

ne orvosságot, de egy csésze
Vojtek és Weisz féle teát igyék.
III-5251

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos,
ugyanott 2 butorozott utcai szoba
Luther Márton-utca 1. sz. a., eset-
leg azonnal is átvehető. 5188

A legalkalmasabb

karácsonyi és ujévi ajándékok
megérkeztek: 6021

Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Valódi fajték és borostyán különle-
gességek a legnagyobb választék-
ban kaphatók. Vidéki megrende-
lések gyorsan és pontosan eszkö-
zöttek. Alapított: 1869.

ALKALMAZÁST KERES.

Ügyes leány,

ki a háztartás vezetésében telje-
sen jártas és jól főz, házvezetőnői
állást keres. Cim a kiadóhivatal-
ban. 5992

ALKALMAZÁST NYER.

Két fiatal segéd

azonnal alkalmazást nyer Reich
El., színházi versenybazarában.

INGATLAN.

Eladó

Révai-utca 2. sz. ház. Bővebbet
ugyanott. 5834

Eladó ház.

Aradon, az Asztalos Sándor-utca
4. számú ház folyó évi december
hó 22-én bírói árverésen eladatni
fog. Bővebbet Bánfi Sándor zár-
gondnoknál. 6026

KIADO LAKÁS.

Ne írja ki

a kapujára, ha kiadó lakás
van, mert sok fölösleges
zaklatást zúdít magára
a lakóra. Hirdessen az

„Aradi Közlöny”

apróhirdetésnek „Kiadó
lakás” rovatában és minden
alkalmatlanság nélkül kap-
hat kedve szerinti lakót.

Kiadó lakás.

Gyermektelen tisztviselő családnál
egy csinosan berendezett külön be-
járható butorozott szoba azonnalra
is kiadó. Bővebbet Aulich Lajos-
utca 7/e. alatt.

A poloska

teljes kiirtása csupán Vojtek és
Weisz biztos szereivel érhető el.
III-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Értesítés!

Van szerencsénk a jótékonycélu
asztaltársaságok igen tisztelt veze-
tőségét értesíteni, hogy szegény
gyermekeknek karácsonyi ajándé-
kul szánt cipőket a legolcsóbb ár-
ban számítjuk. Pártoljuk a helyi
ipart! Aradi Cipészek Termelő Szö-
vetkezete, mint az Országos Központi
Hitelszövetkezet tagja. 3451

Házbér könyvek

kaphatók Pichler Sándor könyv
és papír kereskedésében Arad,
Szabadság-tér 1. Telefon 908 sz.
2551

Uj női kalap divatterem.

Uri hölgyközönség szives figyel-
mét felhívom Arad, Forray-utca,
gr. Hunyady-palotában megnyit
és modernül berendezett női kalap
divattermemre, ahol legelegánsabb
ősz és téli bécsi és párizsi modell
kalapok dus választékban legol-
csóbb árakban kaphatók. Kitűnő
tisztelettel Havas Gizella. 4981

Rum compositio

jó házi rum előállítása Vojtek és
Weisznál. III-5251

Karácsonyi és ujévi

szükségletek, névjegyeket, iróai
czikkeseit, dísz levélpapír 40 f.-től,
1000 féle szemkápráztató kará-
csonyfadiszkek, csodagyertyák, tár-
sasjátékok, bélyeg-, fénykép- és
levelező lap albumok imakönyvek-
fatárgyak festésre, mesés és képe-
könyvek legolcsóbban beszerezhe-
tők. Krausz Paulin könyv- és pa-
pírkerek. színházépület. 4817

Tea törmelék

finom, zamatos legolcsóbban Voj-
tek és Weisznál. III-5215

30-40 méterruhána

makulatura olcsón eladó, Ingusz I.
és Fla könyv- és papírkerekedé-
sében, Weitzer János-utca. 555

Eladó

különböző használt, de jókarban
levő butordarabok Batthyány-utca
31. Értekezhetni a házmesternél
d. e 10-12-ig, d. u. 2-4-ig. 6024

KÖLÖNFÉLE.

Gyomor- és idegbetegek

Sensatioan meglepő eredményt
érhetnek el a világhírű Winter-féle
Nalther tablettákkal. Biztos ered-
mény az állandó jó eredmény biz-
tosítására. Számtalan elismerőlevél.
1 doboz 250 drb., mely egy évre
elegendő. Napi adag 2 tabletta.
Ára 5 korona. Egyedüli elárúsító
Arad és Aradmegye részére Kor-
mon Gyula Akác-utca 10. Vidékre
utánvét mellett. 5689

Ha nem jól eszik

a hizója, adjon neki Vojtek és
Weisz hírneves állat tápporából.
III-5251

Barthl János

épület és műlakatos

Arad, Rákóczi-utca 9.

Elvállal minden e szakmába
vágó munkákat, u. m.:

épület-vasalásokat, vaskerítése-
ket, sirrácsoakat, takaréktűzhe-
lyeket és minden javításokat
pontosan és jutányos árakon.

Költségvetéseket úgy helyben, mint
vidéken díjmentesen készít.

Jó házból való fiu tanulólul felvételük.

A n. é. közönség becses párt-
fogását kéri, kiváló tisztelettel
5805

Barthl János.

Nagy helyiség

melléképületekkel,
mely bármilyen mű-
helynek igen alkalmas,
különálló két szobás
lakással, csukott fo-
lyosóval, hol már vil-
lany is be van vezetve,
azonnalra is kiadó.

Bővebbet: Illés-utca
75. alatt, a tulajdo-
nosnál. 5957

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Atróci Péter-utca 2. (az ártatlan)

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Jó egészségének

fontartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkínzóbb fájdalom-
nélküli gyomortisztító házi szer.
Ize édes, hatása gyors és biztos.
1 üveg utasítással 40 fillér.
12 üveg franco K 4-80. Kapható
kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyserárában 4675

ARAD, BÓROS BENI TÉR.

Tulhalmozott

raktár csökkentése e az utolsó idényre beszerzett újdonságokat legjobban és legolcsóbban beszerezhetik:

Női himalaya és angol felöltők,
női plüs felöltők,
legujabb angol bársony felöltők,
városi és utazó bundák,

leány japán felöltők,
gyermek köpenyegek,
női estélyi köpenyegek,
színházi felöltők,

kész kosztümök,
gyermek ruhák,
blouzok, pongyolák és
gyászruhákban,

4147

feltűnően leszállított olcsó árakon lesznek eladva.

Radó Gyula

új divataruhaza Arad, Andrásy-tér. (Weitzer-u. sarok) Telefon 238.

HÖLGYKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE

ajánlom a legmodernebb
angol és francia szabásu

FÜZŐIMET

Készítek pongyola, has
és halsont nélküli fűző-
ket a legujabb módszerrel. Elfoga-
dom fűzők tisztítását és alakítását.

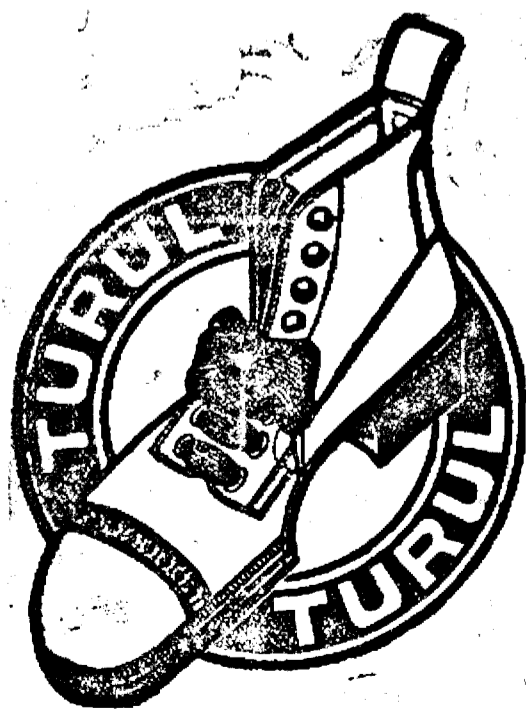
Ernyőkülönlegességek dus válasz-
tékban. Ernyőjavításokat ugyszintén
áthuzatokat **olcsón és ponto-
san eszközlök.**

5646

VARGA D. DANI

fűző- és ernyőkészítő

ARAD, Andrásy-tér 20.
Telefon 808.

„TURUL“-CIPŐ

elegáns,
tartós,
jutányos.

Turul Cipőgyár részv. társ. Temesvár.

Főraktár: Arad, Andrásy-tér 13. Minorita-palota.

Üzletvezető: WEINBERGER EDE.

2983

1200 munkás és alkalmazott. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 180 fiók a bel- és külföldön.

Szétküldési osztály

vidéki rendelések gyors
és gondos eszközzésére!

Polgári haszonra

megállapított bámulato-
san olcsó szabott árak!

Tekintsük meg

FISCHER SIMON

nagyáruháza

karácsonyi tárlatát

a Szabadság-téren.

Fényes rendezésével, anyagának változatosságával, **ujdon-
ságainak tömegével** egyaránt számot tarthat Arad
művelt és hozzáértő közönségének figyelmére.

Izlés és kereskedői szakavatottság
nyilvánul meg ezen külső, megjelenésében is **páratlanul**
fényes kiállításon, mely elvitázhatatlanul **dokumentuma**
Arad független és fejlett kereskedelmi életének.